

Poistné rozhľady

Registračné číslo MK SR: 1158/94, ISSN 1335-1044

Vydáva
Slovenská asociácia poisťovní ako odborný dvojmesačník slovenského poisťovníctva

Vedúci redaktor
Ing. Ivan Podstupka
Predsedníčka redakčnej rady
JUDr. Jozefína Žáková

Členovia redakčnej rady

PhDr. Anna Holubanská
Mgr. Lucia Muthová
Ing. Milan Drdoš
Mgr. Zuzana Hlívková
Andrea Janková
Jacqueline Pešková
Ing. Katarína Solíková
Ing. Tatiana Harčárová
Ing. Helena Cmelová
Ing. Viktor Tegelhoff
Mgr. Olga Muchová
Ing. Katarína Janáková
JUDr. Monika Šebová
Mgr. Petra Svitková
Ing. Juraj Vyskočil
Zlatica Orišková

Adresa
Slovenská asociácia poisťovní
Drieňová 34, P. O. Box 51
820 09 Bratislava 29

Telefón
02 / 4342 9985
fax
02 / 4342 9984
e-mail
ipodstupka@siaspo.sk
www.siaspo.sk

Typografia, prepress
Karol Rosmáň
MONADA atelier s. r. o.

Tlač
SINEAL s. r. o.
Bratislava

Obsah

Editoriál

Úvaha nad rekodifikáciou poistnej zmluvy
Thought on Insurance Contract Recodification

01

Na aktuálnu tému

Top Story

Rebriček poistných rizík vedie prílišná regulácia
Overregulation on the Top of Insurance Risks

Príprava legislatívy v tesnej spolupráci s trhom
Preliminary Legislature: In Tight Cooperation with Market

04

Teória a prax

Theory and Practice

IFRS fáza II pre poisťovne
IFRS Stage II for Insurance Companies

Čo sa stalo s návrhom zákona o poistnej zmluve?
What Has Happened to Insurance Contracts Act ?

Prečo potrebujeme Solventnosť II
Why Do We Need Solvency II

09

Sprostredkovatelia

Agents

Prieskum v sektore poistenia podnikateľských subjektov
Survey in Enterprise Insurance Segment

SIBAF 2007
SIBAF 2007

Štruktúra, úloha a odmeňovanie distribučných kanálov
Distribution Channels: Structure, Role and Rewarding Policies

Poistenie profesijnej zodpovednosti: Zmeníte poisťovňu?
Professional Liability Insurance: Will you Change the Insurance Company?

13

CEA

Prísnejší pohľad na poisťovníctvo
Closer Watch on Insurance System

14

Európska únia

European Union

Efektívnejšie v boji s lesnými požiarimi
More Effectively with Forest Firefighting

Európania sa áut neradi vzdávajú
Europeans Do not Like to Abandon Their Cars

15

Bude vás zaujímať

You Might be Interested in

Čierne skrinky aj do Fabii?
Black boxes: Will be installed in Fabia as well?

Fórum jadrových poolov v Gente
Forum of Nuclear Pools in Gent

Demografia ako výzva
Demography as a Challenge

17

Recenzia

Review

Občiansky zákonník – Komentár
The Civil Code - Comment

Contents

Editoriál

Úvaha nad rekodifikáciou poistnej zmluvy

Už sú to takmer dva roky, čo Ministerstvo spravodlivosti SR po dlhých prípravách ukončilo medzirezortné pripomienkové konanie k návrhu zákona o poistnej zmluve. Odborná verejnosť (aj samotná Slovenská asociácia poisťovní) sa pripravovala na skoré prijatie zákona v parlamente a jeho uvedenie do praxe. Medzitým však prišli nové voľby a vec sa má celkom inak. Vláda SR začiatkom tohto roka vymenovala komisiu na rekodifikáciu Občianskeho zákonníka. Podľa predbežného stanoviska tejto komisie samostatná rekodifikácia práva poistnej zmluvy neprichádza do úvahy. Inými slovami povedané: poistná zmluva môže byť rekodifikovaná len v rámci budúceho občianskeho kódexu. Pravdu povediac, tento názor je dosť zvláštny. Bol vyslovený ešte predtým ako svetlo sveta uzrela legislatívna koncepcia nového Občianskeho zákonníka, ktorá ako podklad dôvodovej správy zákona spravidla obsahuje tzv. *ratio legis* (dôvody prijatia novej právnej úpravy). Myslí si, že vyššie uvedený „apriórny“ záver nerešpektuje demokratické hodnoty nášho zákonodarstva spred r. 1948 (odkazujem na zákon č. 145/1934 Zb. o poistnej zmluve) a nerešpektuje ani súčasné vývojové trendy vo svete vo všeobecnosti a v komunitárnom práve osobitne.

Len letmo môžeme poukázať na to, že poistná zmluva ako inštitút súkromného záväzkového práva bola do konca 19. storočia kodifikovaná výlučne v rámci obchodného kódexu (Belgicko, Uhorsko, Taliansko, Francúzsko). Od začiatku 20. storočia dodnes prevláda názor o spotrebiteľskom charaktere poistnej zmluvy. Preto sa poistná zmluva odvtedy už vôbec nekodifikuje v obchodnom kódexe nikde vo svete. Začiatok 20. storočia priniesol dva nové modely kodifikácie poistnej zmluvy. Poistná zmluva sa kodifikovala v samostatných zákonoch o poistnej zmluve (Nemeccko, Švajčiarsko, Rakúsko, Francúzsko, Československo, škandinávské štáty atď.) alebo v rámci občianskeho kódexu. V občianskom kódexe sa poistná zmluva kodifikovala podľa „sovietskeho vzoru“ v štátoch bývalého socialistického bloku, vo fašistickom Taliansku (1941) a naposledy v Holandsku 1992. V Holandsku len preto, že Holanďania prijali koncepciu absolútnej rekodifikácie súkromného práva, k čomu na Slovensku s najväčšou pravdepodobnosťou nedôjde.

Prevládajúcim modelom kodifikácie poistnej zmluvy v Európe je samostatný zákon o poistnej zmluve. V prospech tohto riešenia hovorí to, že poistné právo je živý organizmus, ktorý nemožno „uzamknúť“ v občianskom kódexe. Z legislatívno-technického hľadiska je poistnú zmluvu lepšie korigovať (novelizovať) v samostatnom zákone ako vo veľkom súkromnoprávnom kódexe, ktorý právnici na celom svete „strážia“ pred časťmi novelizáciami. Ostatne, tento názor si vo vzťahu k spotrebiteľskému právu osvojila aj Komisia EÚ, ktorá členským štátom nedávno odporučila ochranu práv spotrebiteľov riešiť v samostatných zákonoch, mimo pripravovaných civilnoprávnych kódexov.

JUDr. Imrich Fekete, CSc.

Recenzia

Výklad zákona občas nadobúda silu zákona

Imrich Fekete: Občiansky zákonník – Komentár
Vydavateľstvo EPOS, Bratislava, 1 062 strán
ISBN 978-80-8057-688-2

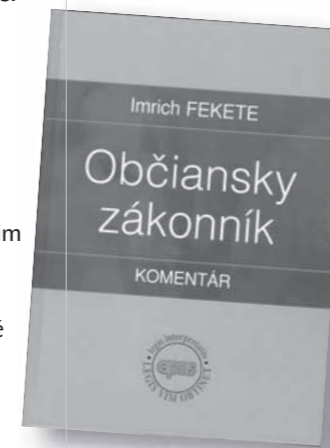
Už v minulom čísle Poistných rozhľadov sme našim čitateľom oznamovali, že na stretnutí poistných právnikov v Trenčíne sme pokrstili novú knihu, ktorá môže byť pre právnikov, ale aj pre ostatné profesie v poisťovníctve mimoriadne užitočná. Publikácia Občiansky zákonník – Komentár, ktorú vydalo vydavateľstvo EPOS, pochádza z pera skúseného autora Imricha Feketeho. Rozširuje zatiaľ nevelký a nedostatočný počet publikácií v oblasti súkromného práva. V komentári sa autor dostatočným spôsobom venuje rozboru jednotlivých ustanovení zákona. Zvlášť zaujímavé pre poisťovací sektor však je, že to platí v plnom rozsahu aj pre komentár k pätnástej hlave, ktorá pojednáva o poistných zmluvách. Táto časť komentára je veľmi cenná tým, že autor pochádza z poisťovacieho prostredia, a preto o právnych aspektoch poistenia môže hovoriť so znalosťou a patričným nadhľadom.

Autor veľmi exaktne objasňuje teoretické východiská samotnej poistnej zmluvy a pripomína skutočnosti, ktoré ju odlišujú od ostatných zmlúv. Pozornosť venuje účastníkom poistného vzťahu a opisuje ich špecifiká oproti účastníkom v iných právnych vzťahoch. Podrobne sa venuje procesu vzniku poistnej zmluvy a jej obsahu a aplikácii jednotlivých ustanovení v praxi. Poukazuje na problematiku vzťah Občianskeho a Obchodného zákonníka pri posudzovaní poistenia ako právneho vzťahu. Veľkú hodnotu má aj presné vymedzenie vzťahu príslušných smerníc Európskej únie a právnych noriem SR. Možno tu nájsť aj jasné rozlíšenie poistného práva na verejnú a súkromnú časť, čo je v slovenských pomeroch zatiaľ s ohľadom na mnohoročné utlmovanie reálnej právnej teórie počas komunistického éry málo vídané.

Aj keď je jasné, že žiadny výklad zákona nemôže nahradiť alebo zmeniť zákon, možno zo skúsenosti v poistnej praxi odvodiť, že kvalitný výklad dokáže pomôcť právnej praxi prekonať rôzne nedostatky zákona a zároveň pomôcť aj inštitúciám zodpovedným za legislatívu pri tvorbe nových predpisov alebo novelizácii starých. Veríme, že aj tento komentár pomôže tvorcom nového Občianskeho zákonníka (ktorý je podľa legislatívneho plánu vlády plánovaný na rok 2010) minimálne pri tvorbe ustanovení o poistnej zmluve.

Okrem toho možno pripomenúť fakt, že na Slovensku dlhodobo chýba aktuálna publikácia, ktorá by sa venovala poistnému právu. Preto odporúčame tento komentár právnikom poisťovní a iných finančných inštitúcií, sprostredkovateľom poistenia, manažérom poisťovní a podnikateľom, študentom práva i laickej verejnosti ako učebnicu.

JUDr. Jozefína Žáková

Jazykové okienko

Zhotoviteľ či zhotovovateľ?

V jazykovej praxi sa na pomenovanie fyzickej alebo právnickej osoby, ktorá niečo zhotovuje či zhotovila, používajú dve podstatné mená, a to *zhotoviteľ* a *zhotovovateľ*, napr. *zhotoviteľ*, resp. *zhotovovateľ stavby*, *zhotoviteľ*, resp. *zhotovovateľ zmluvy*. Obidve podoby podstatného mena sú utvorené príponou *-teľ*. Touto príponou sa tvoria názvy osôb, ktoré vykonávajú alebo vykonali istú činnosť, napr.: kto si objedná postavenie rodinného domu, je *objednávateľ stavby*, kto založil školu, je *zakladateľ školy*, kto navrhuje na prijatie nový zákon, je *navrhovateľ zákona*, kto zhotovil zápisnicu z rokovania je *zapisovateľ*. Z príkladov vidieť, že odvodzovacím základom uvedených pomenovaní osôb sú nedokonavé slovesá *objednávať*, *zakladať*, *navrhovať*, *zapisovať* (dokonavé slovesá majú podobu *objednať*, *založiť*, *navrhnúť*, *zapsať*), a to bez ohľadu na to, či osoba činnosť vykonala iba raz, alebo ju vykonáva opakovane. Podstatné meno *zhotoviteľ* je však utvorené od dokonavého slovesa *zhotoviť*. Ukazuje sa teda istý nesúlad v spôsobe tvorenia uvedených slov a podstatného mena *zhotoviteľ*. K dokonavému slovesu *zhotoviť* máme nedokonavé sloveso *zhotovovať* a od neho je pravidelne utvorené podstatné meno *zhotovovateľ*. Toto podstatné meno nie je v slovenčine nové, používa sa desiatky rokov a uvádza sa aj v Právnickom terminologickom slovníku z roku 1952. Ak sa teda v jazykovej praxi stretáme s podobou podstatného mena *zhotoviteľ*, a to aj v niektorých novších právnych predpisoch, je potrebné si uvedomiť, že slovtvorne korektná je podoba *zhotovovateľ*, preto by sme ju mali používať nielen v spojení *zhotovovateľ stavby*, *zhotovovateľ zmluvy*, ale aj v spojeniach *zhotovovateľ diela*, *zhotovovateľ projektu*, *zhotovovateľ registra*, *zhotovovateľ izolácie* a pod.

PaedDr. Matej Považaj, CSc.
Jazykovedný ústav L. Štúra SAV

Hľadáme Sprostredkovateľov poistenia

INSIA je spoločnosť, ktorá podniká v oblasti sprostredkovania poistenia na základe povolenia NBS č. EUP-000921. Vzhľadom na narastajúce aktivity hľadáme nových sprostredkovateľov poistenia.

- Ponúkame :**
- nových klientov do správy
 - možnosť prevodu a garanciu kmeňa
 - unikátny software pre profesionálnu prácu - www.insia.sk/yeti
 - zmluvy so všetkými slovenskými poisťovňami
 - podporu a záujem popredného poisťovacieho makléra

Naša spoločnosť je na trhu od roku 1992. Služby poisťovacieho makléra poskytujeme právnickým osobám ako aj občanom. Pokiaľ Vás táto ponuka spolupráce s našou spoločnosťou zaujala, kontaktujte nás prosím.

 Insia s.r.o.
Tel.: 041 7645 898
Mobil: 0903 500 080
0905 500 080
E-mail: info@insia.sk

www.uspesnymakler.sk

Rebríček poistných rizík vedie prílišná regulácia

Prieskum odkryl globálne obavy

Podľa spoločného prieskumu spoločností CSFI (Centrum pre štúdium finančných noviniek, New York) a PricewaterhouseCoopers LLP je nadmerná regulácia najväčším rizikom, ktorému je vystavený sektor poisťovníctva.

Až 80 percent respondentov z poisťovníckeho sektora boli vedúci riadiaci pracovníci alebo riaditelia. Vo februári a marci 2007 139 respondentov odpovedalo, že prílišná regulácia ohrozuje sektor tým, že zatažuje spoločnosti nákladmi, rozptyľuje ich vedenie a kladie prekážky vytváraniu konkurencie a zavádzaniu noviniek. Toto zistenie je spojené s obavami týkajúcimi sa rastúceho politického zasahovania, a to najmä na trhoch, kde vlády regulujú poistné produkty a ceny.

Na základe odpovedí z 21 krajín prieskum ukazuje, že prílišná regulácia predstavuje významný problém v Severnej Amerike, Európe, Južnej Afrike, Ázii a Tichomorí. Najväčšie obavy vládnú medzi životnými poisťovňami, nasleduje neživotné poistenie. Prieskum cituje výkonného riaditeľa jednej významnej anglickej životnej poisťovne, ktorý hovorí, že regulácia je čím ďalej, tým rušivejšia, časovo náročnejšia a byrokratickejšia. Deje sa tak aj napriek prázdny frázam o regulácii založenej na princípoch a pravidlách.

Prieskum je prvým v sektore poisťovníctva v rámci dlhodobej série prieskumov spoločnosti CSFI zameraných na riziká, ktoré môžu spôsobiť nepríjemné problémy (tzv. Banana Skins Polls). Výsledok sa presne zhoduje so zisteniami posledného prieskumu CSFI realizovanom v bankovom sektore v roku 2006. Prílišná regulácia sa tu ukázala ako najväčšie riziko dva roky po sebe.

Názory

Šéf prieskumu David Lascelles povedal, že nadmerná regulácia je bezpochyby významným problémom pre veľkú časť finančného sektora, nielen pre bankovníctvo. Zdá sa tiež, že ide o celosvetový fenomén. Eva Hupková, Senior manažérka PricewaterhouseCoopers poznamenala: „Rozsah regulácie bude v najbližších rokoch len rásť. Poisťovatelia stoja pred viacerými novými požiadavkami, medzi ktoré patrí v neposlednom rade blížiaci sa reorganizácia finančného výkazníctva a projekt Solventnosť II. Kľúčovou výzvou je vývoj účinných systémov riadenia rizík, ktoré dokážu poskytnúť jednak dodržiavanie stanovných požiadaviek a jednak zlepšiť výkon podnikateľských činností.“

Medzi ostatné vysokorizikové faktory, ktoré prieskum identifikoval, patria živelné pohromy a klimatické

zmeny. Tu straty v sektore neživotného poistenia rastú veľmi rýchlo, najmä v husto obývaných oblastiach. Medzi hlavné riziká, ktorým čelí životné poistenie, patrí predlžujúca sa stredná dĺžka života a rozumnosť predpokladov, z ktorých vychádzajú cenové kalkulácie životných poistiek.

Životné poistenie: dodatočné riziká

Prieskum sa vykonával v čase, keď je tradičný cyklus na trhu neživotného poistenia vo fáze útlmu. Respondenti uvádzajú, že poisťovatelia sa zo všetkých síl snažia udržať výnosy a preberajú na seba dodatočné riziká, znižujú ceny a zmierňujú formulácie poistných zmlúv. To vyvoláva obavy o ziskovosť odvetvia a prináša so sebou nebezpečenstvo, že poisťovatelia budú vystavení dlhodobým poistným rizikám, ktoré by sa mohli naplniť až po rokoch.

Kvalita riadenia

Veľkým zdrojom znepokojenia je aj kvalita riadenia v poisťovníctve. V odpovediach na otázky prieskumu sa zračia rozsiahle pochybnosti o schopnosti sektora úspešne sa vyrovnáť s narastajúcimi výzvami v oblasti regulácie, novej konkurencie, technologických zmien a inovácie produktov. Sektor sa vníma ako neschopný pritiahnúť novú krv pre problematický imidž. Podobne ako regulácia je aj problém kvality riadenia geograficky značne rozlíšený. Jednou z náročných prevádzkových úloh, s ktorou sa musí sektor poisťovníctva vyrovnáť, je modernizácia systémov back officu a technológií. Veľká časť sektora je technologicky zastaraná, často funguje ešte na papierovej báze. To zväzuje ruky pri súperení s novými hráčmi na poisťovacom trhu: lepšie vybavenými bankami a dodávateľmi fungujúcimi na báze internetu.

Prieskum ukazuje, ktoré riziká sú podľa všetkého na ústupe. Za povšimnutie stojí azbest. Svojho času sa považoval za pohromu, no teraz je na samom chvoste rebríčka, lebo poisťovatelia majú pocit, že s ním spojené riziko je zvládnuteľné. Problém nedostatočnej regulácie sa umiestnil taktiež hlboko na spodku rebríčka, hoci sa zdá, že niektoré vzťahujúce sa trhy by potrebovali lepšie kontrolné mechanizmy. Aj keď prieskum odhaľuje niektoré potenciálne znepokojivé riziká, prináša lepšie správy o pripravenosti sektora. Iba nepatrné tri percentá respondentov sú toho názoru, že poisťovatelia sú „biedne“ pripravení čeliť rizikám, ktoré pred nimi stoja. Vyše 20 percent respondentov odpovedalo pozitívne a zvyšok sa jednoznačne nevyjadril.

(pc)

Členenie odpovedí podľa typu respondentov v %

Makléři	6
ŽP	34
NŽP	35
Zaistenie	14
Pozorovatelia	11

Identifikované riziká

- 1 Prílišná regulácia
- 2 Živelné pohromy
- 3 Kvalita riadenia
- 4 Klimatické zmeny
- 5 Riadenie cyklu
- 6 Odbytové anály
- 7 Dlhodobé záväzky
- 8 Poistno-matematické predpoklady
- 9 Predpoklady ohľadom dĺžky života
- 10 Nové typy konkurentov
- 11 Investičná výkonnosť
- 12 Riadenie technológií
- 13 Kapitálové trhy
- 14 Metódy riadenia rizík
- 15 Back office
- 16 Politické šoky a tlaky
- 17 Ohodnocovanie nových rizík
- 18 Terorizmus
- 19 Komplexné nástroje
- 20 Obchodné praktiky v maloobchode
- 21 Znečisťovanie životného prostredia
- 22 Úrokové sadzby
- 23 Riadenie a kontrola podnikov
- 24 Demografický vývoj
- 25 Formulácia zmlúv
- 26 Dostupnosť kapitálu
- 27 Bezpečnosť zaistenia
- 28 Dostupnosť zaistenia
- 29 Trvanie podnikateľskej činnosti
- 30 Podvody
- 31 Fúzie
- 32 Nedostatočná regulácia
- 33 Azbest

Príprava legislatívy v tesnej spolupráci s trhom

Čo sú hlavné zámery nového zákona o poisťovníctve?

■ Hlavným dôvodom prípravy nového zákona o poisťovníctve je implementácia smernice EÚ č. 2005/68/ES o zaistení. Termín na transponovanie je do konca roka, takže veľa času nám neostáva. Každopádne chceme, aby bol zákon účinný od 1. januára 2008. Vzhľadom na to, že sa pripravuje nový zákon, upravili sa aj niektoré pôvodné ustanovenia zákona a taktiež sa vložili nové články. V zásade môžeme rozdeliť jednotlivé zmeny do nasledujúcich okruhov:

1. zapracovanie smernice EÚ č. 2005/68/ES o zaistení (nové pojmy, princíp single passport, kapitálové požiadavky a pod.),
2. úprava niektorých definícií (poisťovacia činnosť, zaistovacia činnosť),
3. zavedenie nových inštitútov (možnosť použiť outsourcing aj pri poisťovacej činnosti, mimoriadny audit),
4. technické otázky - technické rezervy (tvorba a krytie brutto rezerv, tvorba novej rezervy a solventnosť (rozšírenie pasív, napr. podriadené úvery, cenné papiere bez termínu splatnosti, zavedenie zásad bezpečnosti a rentability aj pri aktívach kryjúcich solventnosť),
5. systém vnútornej kontroly (rozšírenie a spresnenie ustanovení o vnútornej kontrole),
6. dohľad (dohľad v skupine, ozdravný plán – možnosť NBS žiadať vyššiu mieru solventnosti a možnosť preceňovať aktíva pri zavedení ozdravného plánu).

Je nový zákon aj reakcia na vývoj trhu za posledných päť rokov?

■ Trh sa za posledných päť rokov vyvinul, niektoré veci v zákone sú zrelé na prepracovanie. Mnohými legislatívnymi úpravami sa narušila konzistentnosť zákona. Pokladali sme za povinnosť urobiť zákon nanovo, aby sme v ňom urobili poriadok aj z formálnej stránky, aby bola štruktúra usporiadania paragrafov a jednotlivých častí logická. Súčasne sme do zákona premietli aj poznatky z praxe za posledné obdobie.

Ako sa slovenská poisťovnícka legislatíva pripravuje na implementáciu Solventnosti II

■ Už pri spomínanom návrhu zákona o poisťovníctve sme zakomponovali niektoré ustanovenia, ktoré sú platné pre banky z titulu implementácie Bazileja II, a je zrejme, že sa použijú aj v Solventnosti II, napr. použitie Tier II kapitálu, väčší dôraz na vnútornú kontrolu a audit. Navrhovaný zákon je možné chápať ako prvý krok k prechodu na Solventnosť II. Solventnosť II je nosná téma Európskej komisie. Sfinalizovalo sa prvé znenie smernice, EK ju predložila do Rady EÚ. Začína sa nová fáza práce členských krajín, lebo na úrovni Rady vznikla pracovná skupina, ktorá v septembri začne intenzívne pracovať na návrhu smernice. Finalizujú sa preklady do všetkých jazykov členských štátov. Experti nášho ministerstva sa na týchto

Hovoríme s generálnym riaditeľom

**Sekcie finančného trhu
Ministerstva financií SR
Ing. Vladimírom
Dvořáčkom**

rokovaniach budú zúčastňovať. Cieľom bude pripraviť finálne znenie direktívy, aby s ňou súhlasili všetky členské štáty.

Keďže by malo byť až päťročné implementačné obdobie, zdá sa, že ešte máme dost času, navyše smernica ešte nie je dorokovaná. Napriek tomu je potrebné, aby boli dostatočné informácie o tom, čo smernica bude pre poisťovne znamenať. Svojím spôsobom to bude pre poisťovne dosť veľká revolúcia, je to porovnateľné s Bazilejom II pre banky.

Zrejme je iné počítať riziko pri úveroch a riziko pri náhodných udalostiach.

■ Áno, vymyslieť vzorec a spôsob výpočtu rizika je veľmi náročný a okruh ľudí, ktorí tomu rozumejú, je pomerne úzky. Snažíme sa sústrediť kapacity, ktoré sú na ministerstve a v Národnej banke a pracovať v tíme. Musíme pracovať s trhom, konzultovať to s ním. Preto oceňujeme konzultácie NBS s trhom. Čaká nás veľký kus práce a apelačne poviem, že bolo by dobré, keby aj trh venoval dostatočnú pozornosť týmto otázkam. Máme skúsenosti, že keď sa nejaká zložitá európska smernica prenáša do našej legislatívy, začnú sa dotknutí pýtať, čo to pre nich znamená, niekedy až vtedy, keď je to v zákone a je to účinné.

Prakticky všetky poisťovne sú v rukách zahraničných majiteľov, to by mohlo pomôcť.

■ To je istá výhoda. Matky sa budú riadiť tými istými pravidlami, takže príprava môže prebiehať v skupinách.

Koordinuje ministerstvo pri transpozícii Gender smernice do poisťovníckej legislatívy svoje aktivity s vládou?

■ Samozrejme, a nielen s vládou, ale so všetkými dotknutými subjektmi, najmä však s NBS a Slovenskou asociáciou poisťovní. Ministerstvo financií je v pracovnej skupine, ktorú zriadil Úrad vlády a ktorej predsedá podpredseda vlády Dušan Čaplovič.

Nás sa týka článok 5, ktorý je o poisťovníctve. Ministerstvo financií prevzalo zodpovednosť za jeho transpozíciu, sme tu aktívni spolu s NBS a Slovenskou asociáciou poisťovní. Smernica predpokladá zachovanie rozdielov v prístupoch podľa pohlavia, ak budú dostatočne zdôvodnené. Musí sa urobiť dobrá analýza, aby sa to dalo akceptovať. Hoci v pracovnej skupine zazneli i názory, že by sa rozdiely nemali zachovať, naše stanovisko je, že rozdiely objektívne existujú a treba ich vyargumentovať, zdôvodniť.

Ako sa do poisťovníckej legislatívy premietne Návrh koncepcie ochrany spotrebiteľa?

■ Pri zvyšovaní ochrany klientov sledujeme dianie na európskej úrovni a súčasne hľadáme priestor aj na úpravy na národnej úrovni – napríklad zvažujeme vytvorenie

Ing. Vladimír Dvořáček

inštitútu finančného ombusmana, pretože problémom je zabezpečiť riešenie malých sporov mimosúdnu, teda rýchlejšou a efektívnejšou cestou. Rozsah poskytovaných informácií je relatívne široký, skôr je problémom, či im klient rozumie. Práve vo finančnom vzdelávaní by mohli byť poisťovne aktívnejšie, samozrejme, to platí aj iné subjekty.

Vo vládnej koncepcii veľký zásah do poisťovníctva nevidno. Ale treba to vnímať ako širokú aktivitu, ktorá sa týka celého finančného trhu, a teda aj poisťovníctva. Príprava novej legislatívy na ochranu spotrebiteľa pri poskytovaní finančných služieb sa bude aktuálne týkať najmä poskytovania spotrebných úverov, keďže je tu problém príliš vysokých úrokových sadzieb a poplatkov. V rámci portálu verejnej správy by sme chceli vytvoriť stránku, kde by boli zhromaždené informácie pre spotrebiteľov o produktoch v oblasti finančných služieb. Na stránke NBS už je prehľad o základných poplatkoch. Chceme, aby bola táto informácia širšia, aby tam spotrebiteľ našiel napríklad informáciu o priemernej ročnej percentuálnej miere nákladov pri spotrebiteľských úveroch. Postupne budeme rozsah informácií rozširovať. Predpokladáme, že sa budeme zaoberať aj ďalšími oblasťami finančného trhu.

Čo sa v legislatíve pripravuje vo vzťahoch poisťovňa – sprostredkovateľ a poisťovňa – maklér?

■ V týchto vzťahoch by podľa môjho názoru nemali nastať podstatnejšie zmeny. Bude sa vychádzať zo schválenej koncepcie, ktorá nepredpokladá významnejšie zmeny pre poisťný trh.

Koncepcia na ochranu spotrebiteľa sa zaoberá aj finančným vzdelávaním a finančným sprostredkovaním. Pri finančnom vzdelávaní máme predstavu, že jednak treba vzdelávať spotrebiteľa, najširšiu verejnosť – teda ľudí, ktorí sa chcú poistiť, ale aj sprostredkovateľov a poradcov. V oblasti sprostredkovania je najrozpracovanejšia práve oblasť poisťovania. Transponovala sa európska smernica, dnes máme prakticky nový zákon o sprostredkovaní poistenia a sprostredkovaní zaistenia. Neočakávam, že by v poisťovníctve malo dôjsť k nejakým významným zmenám. Skôr si myslím, že regulácia v oblasti poisťovníctva je istým vzorom, ako by sme problematiku mali riešiť aj v ďalších oblastiach finančného trhu. Sú oblasti, ktoré nemajú reguláciu prepracovanú, napríklad stavebné sporenie, niektoré bankové produkty, dôchodkové sporenie. Chceli by sme pripraviť nový zákon, ktorý by nahradil zákon o sprostredkovaní poistenia a sprostredkovaní zaistenia – mohol by sa volať zákon o sprostredkovaní a poradenstve na finančnom trhu. Cieľom by bolo priblížiť úroveň regulácie sprostredkovania v jednotlivých sektoroch. Máme záujem zaviesť inštitút poradcu, ktorého vidíme ako nezávislého, pracujúceho pre klienta, a nie pre finančnú inštitúciu. V poisťovníctve je jeho predobrazom maklér,

ktorý ponúka produkty viacerých firiem, robí nezávislú analýzu. Napriek tomu, že sa viedli rôzne diskusie, náš zámer je reguláciu v oblasti sprostredkovania poistenia zásadne nezmeniť.

Máme tu historicky vzniknutú osobitosť – povinný odvod z povinného zmluvného poistenia Hasičskému a záchrannému zboru SR. Poisťovne to považujú za nesystémový prvok, ale v Programovom vyhlásení vlády sa hovorí o možnosti odvod zvýšiť. Pripravuje sa už nejaká zmena? Nebolo by rozumné z týchto zdrojov uhrádzať skôr prevenciu ako následky?

■ Je to veľmi diskutované ustanovenie zákona, je tam historicky. Osobne si tiež myslím, že nie je príliš systémové, najmä keď si pozrieme čerpanie z účtu (suma nepoužitých prostriedkov, použitie aj na iné účely ako v súvislosti s cestnou dopravou, kontrola použitia prostriedkov).

Nie sme v situácii, že by sa odvod mal zvýšiť, ale ani zrušiť. Myslím si, že odvod ostane zachovaný taký, aký je dnes – osem percent. Diskusia bude skôr o okruhu možných príjemcov zo zákona a okolo mechanizmov, ako sa finančné prostriedky budú rozdeľovať a kontrolovať. Ministerstvo v návrhu zohľadnilo použitie zdrojov na predchádzanie vzniku poisťných udalostí a aj na výkon dohľadu nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky. To by malo prispieť k zlepšeniu preventívnych opatrení Policajného zboru SR pri cestnej premávke. Keďže ministerstvo vnútra bude povinné zverejniť prehľad čerpania všetkých prostriedkov v príslušnom roku, mala by sa zvýšiť transparentnosť čerpania prostriedkov. Myslím si, že nový zákon o poisťovníctve neprinesie žiadnu významnú zmenu v tejto oblasti a systém ostane pravdepodobne v tej podobe, aká je dnes.

Ako hodnotíte spoluprácu so Slovenskou asociáciou poisťovní?

■ Ja osobne ju hodnotím veľmi pozitívne. S novým vedením asociácie máme vybudované dobré vzťahy. Funguje spolupráca v oblasti prípravy legislatívy (zákon o poisťovníctve, antidiskriminačný zákon) i výmena informácií prostredníctvom rôznych seminárov organizovaných asociáciou.

Ministerstvo má záujem, aby bola asociácia prizývaná do skupín, ktoré pripravujú legislatívne návrhy. To znamená, aby zástupcovia asociácie a teda zástupcovia jednotlivých hráčov na trhu boli už pri tvorbe návrhov zákonov. V rámci oficiálneho pripomienkového konania totiž nie je dostatočný priestor na riešenie problematiky. Snažíme sa využiť odbornú kapacitu asociácie na to, aby sme už pri tvorbe noriem spolupracovali, konzultovali. Nám sa táto forma spolupráce osvedčila a chceme takto postupovať aj v budúcnosti.

Ministerstvo sa pravidelne zúčastňuje na rôznych odborných podujatiach, ktoré pripravuje asociácia – to je tiež pôda na spoluprácu a výmenu názorov.

Ivan Podstupka

IFRS fáza II pre poisťovne

Projekt IASB (International Accounting Standard Board - Komisia) týkajúci sa poisťných zmlúv a poisťovní zaznamenal v poslednom období výrazný posun. Cieľ stanovený pre II. fázu projektu sa stal hmatateľným a prijatie nového IFRS štandardu v priebehu roka 2009, ktorý by nahradil dočasné znenie IFRS 4 (I. fáza), bude možné dosiahnuť i napriek mnohým doterajším prekážkam.

IASB posudzovala viaceré spôsoby oceňovania a posúdila rôzne spôsoby a metódy účtovania v poisťovniach, konzultovala a konzultuje ich s poisťovníkmi, finančníkmi, ako aj so špecialistami vytvorenej Pracovnej skupiny v poisťovníctve pri IASB. Cieľom má byť zhodnotenie jednotlivých možností účtovníctva a posúdenie ich aplikácie v praxi, čo sa stalo podkladom na vypracovanie dokumentu – podrobnej správy (Discussion paper). Vyšla v máji a pripomienky k nej sa očakávajú do 16. novembra 2007. Takto sformalizovaný dokument je všetkým zainteresovaným stranám sprístupnený na pripomienkovanie.

Počas tohto procesu si Komisia uvedomila, že riešenie špecifik poisťovníctva by mohlo posunúť účtovníctvo do zatiaľ neprebádaných oblastí a priniesť novátorské prístupy v účtovníctve aj pre iné odvetvia. Nové koncepcie vyvinuté pre riešenie účtovníctva v poisťovníctve sa netýkajú len samotného poisťovníctva, ale sú prínosom aj pre ďalšie paralelné projekty IFRS, ako je napríklad moment účtovania výnosov, klasifikácia položiek medzi záväzkami a vlastným imanom, finančné nástroje a oceňovanie reálnou hodnotou.

Publikácia prezentujúca preferencie účtovania v poisťovníctve je dôkazom toho, že projekt nabera na obrátkach. Vydalo ju Európske CFO fórum (www.cfoforum.nl), Medzinárodná asociácia pre dohľad nad poisťovníctvom (IAIS – www.iaisweb.org) a Skupina severoamerických poisťovní (GNAIE – www.gnaie.net). GNAIE navyše vypracovala návrhy pre životné a neživotné poistenie. V oblasti životného poistenia sa na vypracovaní podieľali aj štyri najväčšie japonské poisťovne.

Prinášame súhrn predbežných rozhodnutí IASB, ktoré sú súčasťou Discussion paper. Zároveň poukazujeme na niektoré odlišnosti návrhov Európskeho CFO fóra a ostatných zúčastnených strán.

Prijímanie IFRS štandardov umožňuje a predpokladá, že po vydaní Discussion paper sa na jeho pripomienkovaní zúčastní odborná verejnosť. Pripomienkovanie pracovného materiálu predstavuje vynikajúcu možnosť pre konštruktívny dialóg a prípadnú dohodu o riešení niektorých otvorených otázok.

Niektoré problematické témy v materiáli, napr. ako eliminovať rozdiely medzi II. Fázou projektu Poistné zmluvy a IAS 39, účtovanie o výnosoch z poistenia a prezentácia a účtovanie investičného životného poistenia – unit linked zostanú stále otvorené na pripomienkovanie všetkých zainteresovaných strán.

Komisia stanovila ako prioritu projektu zblížovanie s ostatnými štandardmi. Vstúpila teda do rokovania s Komisiou pre štandardy finančného výkazníctva USA (FASB). Diskutuje s ňou o možnosti vypracovania spoločného štandardu pre poisťovníctvo, ktorý by zodpove-

Návrh dokumentu otvorený na pripomienkovanie

dal požiadavkám účtovného modelu pre poistné zmluvy aj podľa IFRS aj podľa US GAAP. Očakáva sa, že FASB vydá podobný materiál vo forme Discussion paper, ktorý bude obsahovať aj pracovný materiál IASB.

Oblasti, ktoré Komisia rieši v rámci II. fázy projektu Poistné zmluvy:

Definícia poistnej zmluvy

Definícia poistnej zmluvy tak, ako je momentálne definovaná v IFRS 4, ktorá je založená na prevode významného poistného rizika, by sa meniť nemala.

Odhad budúcich peňažných tokov z poistného a právo obnovenia a zrušenia poistnej zmluvy

Komisia súhlasí s tým, že určité peňažné toky z poistného by sa mali vykazovať aj vtedy, ak ich spoločnosť nemôže vymáhať. Toto rozhodnutie vychádza zo skutočnosti, že samotná poistná zmluva je zdrojom, ktorý poistiteľ kontroluje neobmedzene (napríklad, môže ju predať). Ak zmluva garantuje krytie rizika za rovnakú sumu počas určitého obdobia, má poistenec záujem udržať si to, čo IASB definuje ako právo na „garantované poistenie“.

Podobným uvažovaním IASB rozhodla, že momentálny spôsob stanovovania peňažných tokov by mal zahŕňať nielen odhad budúcich peňažných tokov z poistného/poistného plnenia, ale aj odhad výšky poistného potrebného na udržanie garantovaného poistenia aj v prípade, že poistenec prestane platiť poistné. Významným dosahom tohto rozhodnutia bude, že zhrnutie budúceho poistného do peňažných tokov môže spôsobiť, že zaúčtované sumy budú nižšie ako zmluvná odkupná hodnota (tzv. Deposit floor).

Všetky tri spomenuté skupiny (CFO forum, IAIS a GNAIE), ktoré publikovali svoje názory v lete 2006, sa priklonili k zohľadneniu budúceho poistného do odhadu budúcich peňažných tokov.

Riziková marža

Ďalšou oblasťou, ktorá sa rieši v Discussion paper, je riziková marža/rozpätie, ktoré odráža neistotu spočívajúcu v odhadovaných budúcich peňažných tokoch. Diskusia o tom, akým spôsobom oceňovať túto maržu, sa zúžila na dve alternatívy. Jedna vychádza z ceny, ktorú by poistiteľ požadoval od poistenca za prevzatie tejto neistoty (vstupná hodnota). Druhá je založená na cene, ktorú by poistiteľ zaplatil v prípade postúpenia rizika na inú stranu (výstupná hodnota).

Komisia len tesným počtom hlasov odsúhlasila aplikovanie druhej alternatívy, t. j. modelu poisťovňa – poisťovňa. Discussion paper však ráta aj s alternatívou poisťovňa – klient, pretože túto alternatívu podporila významná menšina členov IASB.

Spomínané rozhodnutie o rizikovej marži ma zároveň

Eva Hupková

dopad aj na ostatné povinnosti často zahrňované do poistenej zmluvy (napr. povinnosť zákazníckeho servisu). Komisia rozhodla, že poisťiteľ by mal oceňovať tieto dve marže osobitne a explicitne. Okrem toho, marža sa bude stanovovať vzhľadom na spravované portfólio zmlúv s podobným poistným rizikom (portfolio basis), a nie na báze jednotlivých zmlúv (contract by contract basis).

V skratke: prístup založený na výstupnej hodnote predstavuje ocenenie záväzkov na základe sumy, ktorú by potenciálny kupujúci žiadal pri prevzatí práv a povinností z portfólia spoločne spravovaných zmlúv s podobným poistným rizikom. IASB nechce pri stanovení rizikovej marže uprednostňovať niektorú z diskutovaných metód. Je pravdepodobné, že v praxi sa bude spôsob stanovovania rizikovej marže zakladať buď na báze „percentilu“ alebo „kapitálových nákladov“. Obe možnosti sú viac-menej v súlade s alternatívami použitými v projekte Solventnosť II.

Obstarávacie náklady na poistné zmluvy

Podľa Komisie by sa mali tieto náklady zahrnúť do výkazu ziskov a strát v čase, kedy vzniknú a vlastne nezohrávajú žiadnu priamu či nepriamu úlohu pri stanovení vstupnej alebo výstupnej hodnoty poistnej zmluvy. Môžu však mať nepriamy vplyv na stanovovanie odhadu ceny, ktorú by bol potenciálny kupujúci ochotný prijať (alebo zaplatiť) za zmluvné práva a povinnosti poisťiteľa vrátane budúceho poistného, na základe princípu garantovaného poistenia.

Straty a zisky „prvého dňa“ (Day 1 gains and losses)

Ak sa používa výstupná hodnota a teda model „poisťovňa – poisťovňa“, výsledná účtovná hodnota sa môže líšiť od výšky poistného prijatého od poistenca zníženého o príslušnú obstarávaciu cenu. Ak takýto rozdiel vznikne, zaúčtuje poisťovňa stratu, alebo zisk tzv. prvého dňa. Tento zisk/strata odráža skutočnosť, že neexistuje prepojenie medzi vstupnou cenou a hypotetickou výstupnou hodnotou. Po „ prvom dni“ poisťovňa vykáže zisk až v momente, keď sa zbaví poistného rizika, ktoré prijala. Tento spôsob ocenenia si bude vyžadovať ku každému súvahovému dňu prehodnocovanie výstupnej ceny.

V prípade modelu „poisťovňa-klient“ (prístup vstupnej hodnoty) môže poisťiteľ vykázať stratu prvého dňa (liability adequacy losses), zároveň si však zvýši rizikovou maržu v poistnom záväzku, aby sa eliminoval čistý zisk prvého dňa za súčasného okamžitého odpísania obstarávacích nákladov na poistné zmluvy.

Spôsob oceňovania

Podľa IAIS je prístup založený na výstupnej hodnote vhodnejšou formou ocenenia, pretože zohľadňuje aj významnú rizikovou maržu. Súhlasí aj s predbežným rozhodnutím IASB v prípade účtovania obstarávacích nákladov na poistné zmluvy.

Špecialisti nenamietajú proti tomu, že by mohla vzniknúť strata prvého dňa, ak výška poistného nie je dostačujúca na krytie súčasného odhadu budúcich peňažných úbytkov (vrátane rizikovej marže). Tak GNAIE ako aj CFO Forum sú však jednotní v podpore účtovného prístupu zohľadňujúceho sumu, ktorú je poistenec ochotný zaplatiť za získanie zmluvy. Argumentujú tým, že veľmi často je súhlas zaplatiť poistné jediným momentom počas trvania poistnej zmluvy, kedy sa uskutočňuje reálna obchodná transakcia a táto skutočnosť sa musí odraziť aj v účtovníctve. Podľa tohto prístupu by poisťovňa vykazala zisk iba po „prvom dni“, a teda v momente, kedy sa zbaví poistného rizika.

Jednotlivé skupiny špecialistov nemajú jednotný názor na účtovanie záväzkov z neživotného poistenia. CFO Forum, zastáva názor, že na všetky poistné zmluvy sa môže použiť jednotný model. GNAIE je toho názoru, že nestálosť nárokov z neživotného poistenia si vyžaduje iný prístup oceňovania a v súvislosti s týmito záväzkami podporuje použitie osobitného modelu pre neživotné poistenie.

GNAIE je toho názoru, že pre takéto nestále záväzky by bolo vhodnejšie použiť princíp nediskontovania a nepoužívať rizikovou maržu. Takýto prístup by minimalizoval

množstvo subjektívnych faktorov, ktoré môžu prispieť k vzniku nestálosti poistných záväzkov, a priniesol by spoľahlivejšie a relevantnejšie ocenenie záväzkov v porovnaní s metódou súčasnej hodnoty a s použitím explicitnej rizikovej marže. GNAIE argumentuje, že už samotné nediskontovanie odhadu peňažných tokov z neživotného poistenia vytvára implicitnú rizikovou maržu.

Na rizikovou maržu a maržu zákazníckeho servisu majú obidve skupiny špecialistov podobné názory. Mohli by sme ich zhrnúť ako podporu spoločnej marže pre riziko aj servis na základe odhadu vzniku zisku až pri zbavení sa poistného rizika pri ukončení poistnej zmluvy. Obidve skupiny dávajú prednosť zaúčtovaniu obstarávacích nákladov ako aktíva predstavujúceho investíciu v súvislosti s obstaraním poistných zmlúv. Tento spôsob by sa dal nazvať ako upravenie záväzku na brutto hodnotu podľa modelu vstupnej hodnoty.

Diskontná sadzba a rating poisťovne

IASB je presvedčená, že záväzky z poistenia by sa mali diskontovať použitím trhovej úrokovej sadzby, ktorá odráža všetky charakteristické znaky peňažných tokov poisťovne. Pri tomto prístupe sa zohľadňuje aj rating samotného poisťiteľa a jeho zmeny.

IAIS a CFO Forum oponujú tomuto tvrdeniu.

Argumentujú, že diskontovanie by malo počítať len s bezrizikovou trhovou sadzbou, pretože schopnosť poisťovne zaplatiť poistné plnenia je už garantované splnením regulačných požiadaviek na solventnosť poisťovne.

Ako sme už spomínali, GNAE prijala jednoznačný názor pri životnom a neživotnom poistení. V prípade životného poistenia GNAE a štyri najväčšie japonské poisťovne uprednostňujú použitie diskontnej sadzby zohľadňujúcej špecifickú investičnú stratégiu spoločnosti.

Časový faktor

Aj keď rámec IFRS pre poisťovníctvo už má reálne obrysy, niektoré základné princípy nového štandardu sú stále otvorené pripomienkovaniu, vrátane takých rozhodnutí, či pri posudzovaní rizikovej marže uplatňovať princíp založený na vstupnej, alebo na výstupnej hodnote.

IASB Discussion paper už zverejnila. Možnosť pripomienkovania ponúka odbornej verejnosti príležitosť ovplyvniť konečné riešenie. Samozrejme táto možnosť bude aj po vydaní Návrhu znenia IFRS štandardu (niekedy v roku 2008), ale vtedy bude väčšina základných a najzávažnejších princípov vyriešená. Zúčastnené a zaujímavé sa strany by preto mali analyzovať plusy a mínusy rôznych variantov účtovania, ako aj ich dosahy na výkazníctvo poisťovní. Mali by aktívne prispieť do diskusie IASB, či už priamo alebo prostredníctvom svojich asociácií. Odmenou im bude štandard pre finančné výkazníctvo v poisťovníctve, ktorý bude jednoznačne a spoľahlivo odrážať podnikateľskú činnosť poisťovní. Ten zvýši konzistentnosť a transparentnosť v poisťovníctve a zlepši porovnateľnosť s ostatnými odvetvami.

Eva Hupková

Senior manažérka

Audit, PricewaterhouseCoopers

Čo sa stalo s návrhom zákona o poistnej zmluve?

JUDr. Jozefína Žáková

Odbornej verejnosti určite neunikol fakt, že v roku 2005 sa Ministerstvo spravodlivosti SR rozhodlo pripraviť návrh samostatného zákona o poistnej zmluve, a to aj napriek tomu, že predtým takúto snahu tvrdo odmietalo. Menej sa už vie, že bezprostredným podnetom na takéto rozhodnutie bola dobromyselná snaha Ministerstva financií SR riešiť neúnosný rozpor medzi ustanoveniami zákona o poisťovníctve a pätnástou hlavou Občianskeho zákonníka s názvom Poistné zmluvy.

Možno je dobré pripomenúť, že krátko predtým sa v rámci jednej z noviel zákona o poisťovníctve, ktorej hlavnou úlohou bolo implementovať ustanovenia niektorých smerníc EÚ týkajúcich sa poisťovníctva (doplnkový dohľad, dohľad nad konglomerátmi, poskytovanie právnej pomoci, spolupoisťenie, rozhodné právo a ďalšie) ministerstvo financií urobilo pokus zhromaždiť všetky relevantné normy, týkajúce sa poisťovníctva do jedného zákona a urobiť tak zo zákona o poisťovníctve niečo ako „poisťovací kódex“. Tento pokus však narazil na množstvo legislatívno-technických, ale aj praktických problémov a preto ho nebolo možné v tom čase presadiť. Je nutné podotknúť, že v takej podobe, ako bol predložený na pripomienkovanie asociácii ani nebol akceptovateľný.

Tento pokus však vyvolal záujem ministerstva spravodlivosti, pretože návrh MF SR znamenal zásah do občianskeho zákonníka, a táto právna norma patrí do kompetencie tohto ministerstva. Vtedajšie vedenie MS SR akceptovalo, že situácia v súkromnom poistnom práve je vážna a pristúpilo k návrhu na vytvorenie samostatného zákona o poistnej zmluve. Uznalo totiž, že rekodifikácia občianskeho zákonníka, v rámci ktorého by sa riešili aj ustanovenia o poistnej zmluve sa pripravuje v príliš ďalekom časovom horizonte na to, aby mohla reflektovať aktuálne problémy poistného práva. Preto MS SR oslovilo Slovenskú asociáciu poisťovní (SLASPO) s požiadavkou na spoluprácu pri príprave zákona. Treba konštatovať, že legislatívna sekcia sa skutočne zásadným spôsobom zaslúžila o to, že návrh zákona bol vytvorený, prešiel riadnym medzirezortným pripomienkovým konaním a koncom januára 2006 bol pripravený na rokovanie legislatívnej rady vlády. Situáciu však nečakane skomplikovala vládna kríza (KDH vystúpilo z vlády a boli vypísané predčasné voľby).

Nová vládna garnitúra, ktorá nastúpila po voľbách 2006 nepokračovala v prácach na pripravenom návrhu zákona o poistnej zmluve, ani si neosvojila ideu samostatného zákona o poistnej zmluve. Nielenže sa v legislatívnom pláne vlády na volebné obdobie 2006 – 2010 neobjavil zákon o poistnej zmluve, ale ukázalo sa, že aj mnoho rokov pripravovaná rekodifikácia občianskeho zákonníka sa uvažuje najskôr v roku 2010. SLASPO sa pokúsilo ovplyvniť Rámcový plán legislatívnych úloh a zaslalo MS SR tieto pripomienky:

- odporúčame úlohu zaradenú pod poradovým

čísлом 1 na I. štvrťrok 2010, návrh zákona o súkromnom práve hmotnom (Občiansky zákonník) presunúť do plánu na rok 2007 a primeranú pozornosť venovať ustanoveniam o poistnej zmluve.

- ak takáto alternatíva nebude možná, navrhujeme upraviť túto problematiku samostatným zákonom (zákonom o poistnej zmluve) a nahradiť tak doterajšie ustanovenia hlavy XV. Občianskeho zákonníka o poistných zmluvách.

Odôvodnenie:

- občiansko právna úprava neberie vôbec do úvahy fakt, že už zákonom 101/2000 Z.z. sa do zákona o poisťovníctve včlenila príloha, ktorá stanovovala poistné odvetvia a druhy poistenia v súlade s klasifikáciou druhov poistenia podľa poistných odvetví platných v EU

- Definícia týchto druhov a odvetví sa v zákone o poisťovníctve nevyskytuje. Je to zrejme založené na historicky založenom povedomí legislatívco, že tieto definície sa nachádzali v minulosti vo vykonávacích predpisoch k občianskemu zákonníku (vyhl. č. 49/1964 Zb. o poistných podmienkach pre poistenie osôb, vyhl. č. 13/1983 Zb. o poistných podmienkach pre poistenie majetku, vyhl.č.14/1983 Zb. pre poistenie zodpovednosti za škodu a vyhl.č.179/1982 Zb. o rozsahu a podmienkach zmluvného poistenia soc. org. Tieto vyhlášky však boli zrušené vyhl. MFSR č.364/1991 Zb. a nahradila ich povinnosť poisťovní dávať schváliť Všeobecné poistné podmienky (ktorých obsah mal tieto vyhlášky nahradiť)

- Vzhľadom na to, zákon o poisťovníctve z roku 2002 v súlade so smernicami EÚ úplne zrušil povinnosť poisťovní dávať orgánu dohľadu nad poisťovníctvom na schválenie všeobecné poistné podmienky, dnes môže byť prakticky obsah poistenia v jednotlivých poistných odvetviach v každej poisťovni úplne iný. Občiansky zákonník však stále používa terminológiu, ktorá sa bližšie definovala v zrušených vyhláškach (napr. § 790 vymenováva, čo možno poistiť)

- Do OZ však bol pridaný deviaty oddiel o poistení právnej ochrany. Toto poistné odvetvie sem zaradila bez ohľadu na to, že ponechala inak veľmi zastaralé členenie poistných druhov, ktoré bolo zavedené v čase socializmu – poistenie majetku, osôb a zodpovednosti napriek tomu, že to absolútne nekonvenuje s platným zákonom o poisťovníctve. Navyše – ďalšia časť právnej úpravy tohto odvetvia sa nachádza v zákone o poisťovníctve (§ 65b)

- Bez povšimnutia zostali ďalšie poistné odvetvia podľa klasifikácie rizík, ktoré nemožno subsumovať ani pod majetok, ani pod osoby alebo zodpovednosť. Napr. poistenie úveru, kaucie, rôznych finančných strát, poistenie pomoci osobám v núdzi počas cestovania alebo pobytu mimo miesta svojho trvalého pobytu

- OZ dnes už síce prevzal zo smerníc EÚ nové povin-

nosti pre poisťovateľa v súvislosti s obsahom a povinnými náležitosťami poisťnej zmluvy, smerujúce k lepšej informovanosti toho, kto uzatvára poisťnú zmluvu, ale používa pojmy ktoré sú síce notoricky známe, ale nikde nie sú definované (bonus, odkupná hodnota), a tak im každý účastník poistenia priraduje iný význam

■ inštitút spolupoistenia, napriek tomu že je to inštitút súkromného práva, OZ nepozná. Jediná zmienka o tom je iba v zákone o poisťovníctve, ktorý sa snažil implementovať príslušnú smernicu. Ustanovenie § 65a) je však v rozpore so smernicou a aj princípmi súkromného práva.

■ Nová právna úprava poisťnej zmluvy by sa mala pripravovať tak, aby bola kompatibilná s pripravovanou novelou zákona o poisťovníctve, pretože tieto dve normy sú na sebe v značnej miere závislé. Preto by sa mali pripravovať súbežne alebo aspoň v tesnom slede.

Ministerstvo žiadnym spôsobom nereagovalo na tieto pripomienky, preto SLASPO oslovilo priamo štátnu tajomníčku zodpovednú za legislatívu s ponukou na spoluprácu pri tvorbe tej časti nového občianskeho zákonníka, ktorá sa bude zaoberať poisťnou zmluvou. Na základe tejto aktivity sme sa stretli sa s Prof. JUDr. Jánom Lazarom, Dr.Sc, ktorý je predsedom rekodifikačnej komisie a dohodnúť konkrétne kroky. Bolo dohodnuté, že generálna riaditeľka SLASPO bude kontaktnou osobou pre spoluprácu s komisiou, prípadne bude členkou „pracovnej skupiny pre poistenie“, ak komisia uzná za vhodné takúto skupinu zriadiť. Prof. Lazar požiadal SLASPO, aby predložila vecný návrh právnej úpravy poisťnej zmluvy. Táto požiadavka bola splnená a dňa 24. júla 2007 sme zaslali vecný zámer právnej úpravy poisťnej zmluvy (spolu s pôvodným návrhom zákona o poisťnej zmluve z roku 2006).

Legislatívne práce na rekodifikácii OZ sa, pochopiteľne, utlmili počas prázdnin, ale už na začiatku septembra sa očakáva stretnutie rekodifikačnej komisie. Možno očakávať, že členovia SLASPO budú oslovovaní na zaujatie stanoviska k niektorým odborným otázkam.

SLASPO však naďalej zastáva názor, že aktualizácia ustanovení o poisťnej zmluve je nevyhnutná oveľa skôr, ako je možné prijať nový Občiansky zákonník. Vyzývame preto odbornú verejnosť na diskusiu o tomto probléme na všetkých dostupných odborných fórach a hľadať primerané riešenia.

JUDr. Jozefína Žáková
generálna riaditeľka SLASPO

Prečo potrebujeme Solventnosť II

Po mnohých rokoch úsilia celého radu organizácií i jednotlivcov akcelerujú práce na projekte Solventnosť II. Všetci, ktorí projekt sledujú podrobne či obďaleč, si nepochybne kladú otázky o účelnosti tejto aktivity, ktoré má priniesť zásadné zmeny do činnosti poisťovní, zaistovní i orgánov dozoru v celej Európskej únii.

Pred ďalším rozvíjaním úvah sa treba zastaviť pri význame poistenia a jeho sociálnej a ekonomickej dôležitosti pre spoločnosť. Poistitelia nielenže poskytujú svojim klientom ochranu pred budúcimi udalosťami, ktoré môžu priniesť materiálne a finančné straty, ale majú významnú úlohu pri presune úspor obyvateľstva na finančné trhy. Podľa údajov Swiss Re v časopise Sigma (č. 4/2007) dosiahol predpis svetového poisťného 3 723 miliárd dolárov. Po skúsenostiach zo začiatku tohto storočia je nepochybné, že takýto objem prostriedkov potrebuje solídnu regulačnú bázu, aby klienti, ktorí systému zveria svoje prostriedky a prípadne úspory, dostali slúbené plnenie.

V podnikateľskom prostredí Európskej únie sa na jednej strane veľmi rozšírili možnosti podnikania na poisťnom trhu zavedením inštitútu jednotného pasu. Tým nastalo určité uvoľnenie z rámca doterajšieho lokálneho dohľadu nad týmto podnikaním, navyše je znásobené možnosťou globálneho prístupu k produktom prostredníctvom technologického pokroku. Postupne sa začalo ukazovať, že existujúci európsky režim, známy ako Solventnosť I prestáva byť pre reguláciu odvetvia dostačujúci.

Čas pravdy

Solventnosť II je systém založený na princípoch ekonomického oceňovania, ktoré nepochybne odhalí pravú finančnú pozíciu poisťiteľov a zaistiteľov, zvýši transparentnosť a dôveru v celý sektor. Práve použitie rizikových faktorov by malo priniesť vyvážený pomer medzi ochranou poisťencov a zodpovedajúcimi nákladmi poisťovateľov. Poisťovateľ, ktorý bude kvalitne riadiť svoje riziká, používať zodpovedajúce techniky a diverzifikovať aktivity, bude odmenený nižšími požiadavkami na kapitálové vybavenie. Na druhej strane spoločnosti, kde spôsob riadenia nedosiahne potrebnú kvalitu, alebo prejavia ochotu prijímať väčšiu mieru rizika, budú nútené držať vyššiu úroveň kapitálu tak, aby zaručili plnenie záväzkov k poisteným.

Solventnosť II nepochybne vyústi do väčších požiadaviek na kvalitné a funkčné systémy riadenia rizík a robustné systémy internej kontroly v jednotlivých firmách. Všeobecne, v dlhodobom pohľade, by mal projekt priniesť prospech všetkým zainteresovaným subjektom – od poisťovní, cez dohľady, poistených až po ekonomiku ako celok.

Negatíva

Samozrejme, pri implementácii nového systému musíme počítať i s krátkodobými negatívnymi dosahmi, ako sú zvýšené náklady na implementáciu (prvé odhady pre celoeurópsky trh, kde je asi päťtisíc poisťovní, sa podľa CEA pohybujú medzi dvoma a tromi miliardami eur). Niektoré riziká môžu byť z krátkodobého hľadiska horšie poisťiteľné. Pri niektorých druhoch poistenia sa môžu zvýšiť sadzby – predovšetkým tam, kde nebude možné kompenzovať straty pri určitom produkte inými, ziskovými produktmi. Ďalší dosah môže byť na finančné trhy, kde budú poisťovatelia zrejme meniť štruktúru finančného umiestnenia portfólia tak, aby zodpovedalo potrebám ALM (Asset-Liability Management) z hľadiska budúcich záväzkov k poisteným. Záverom odpoviem na otázku z titulu. Solventnosť II priniesie celému poisťnému trhu a európskej ekonomike, bez ohľadu na určité negatíva, niekoľko zásadných pozitívnych efektov

- zlepši sa integrácia jednotlivých poisťných trhov v rámci EÚ
- skvalitní sa ochrana poistených
- zlepši sa medzi národná konkurenčná schopnosť európskych poisťiteľov a zaistiteľov
- podporí lepšiu reguláciu odboru.

Ing. Vladimír Pulchart

EURÓPSKA ŠPIČKA

v zisťovaní zostatkovej hodnoty havarovaných vozidiel a sprostredkovaní ich odpredaja

O službách spoločnosti GLOBAL SERVICES TV s. r. o. a jej prínosoch pre poisťný trh a klientov poisťovní informuje jej obchodný riaditeľ, zodpovedný za trhy strednej a východnej Európy, **Andreas Kreutz**.

GLOBAL SERVICES TV

GLOBAL SERVICES TV s. r. o.
Tel.: 02 / 57282 600
Fax: 02 / 57282 592

Kolárska 6
811 06 Bratislava

andreas.kreutz@gstv.sk
www.cartv.de

Spoločnosť GLOBAL SERVICES TV, s. r. o., vznikla začiatkom roka 2005 v Bratislave ako reakcia na rozvíjajúce sa trhy strednej a východnej Európy. Potreba byť klientom nablízku podnietila nemeckú spoločnosť APE Ptacek Engineering, ktorá na európskom trhu pôsobí od roku 1989, na založenie „sesterskej“ spoločnosti na Slovensku.

Spoločnosť poskytuje služby spájajúce záujmy poisťovní pri likvidácii poisťných udalostí motorových vozidiel, záujmy výkupcov a obchodníkov s havarovanými vozidlami a v neposlednom rade aj záujmy klienta poisťovne.

car.tv

Službu, ktorej názov sa stal renomovanou značkou, pozná každá poisťovňa a znalec v Nemecku a mnohí ďalší v celej Európe.

Car.tv je elektronická platforma – európska burza havarovaných vozidiel, do ktorej vkladajú poisťovne a znalci detailné údaje o vozidlách spolu s kvalitnými fotografiami. Tie sú spracované a v prehľadnej forme dostupné pre zmluvných obchodníkov, ktorí zadávajú do systému svoje **záväzné ponuky** na odkúpenie vozidla. Ak majiteľ vozidla akceptuje najvyššiu ponuku (poisťovňa túto ponuku predkladá poistenému ako zostatkovú hodnotu pri likvidácii škody), výkupca je povinný ponúknutú sumu zaplatiť a vyzdvihnúť si vozidlo na vlastné náklady.

Využívaním **car.tv** sa teda dosahuje jasná WIN-WIN situácia pre všetkých zúčastnených:

Poisťovňa

- šetrí náklady dosiahnutím vyšších zostatkových hodnôt, ktoré sa odpočítavajú od všeobecnej hodnoty vozidla pri poisťnom plnení (cca 1 000 obchodníkov s havarovanými vozidlami z celej Európy zadáva záväzné ponuky na odkúpenie),
- zrýchľuje sa proces likvidácie škôd, keďže najvyššie ponuky na odkúpenie poškodeného vozidla sú k dispozícii už za cca 24 hodín,
- odvoz havarovaného vozidla do piatich dní od potvrdenia predaja.

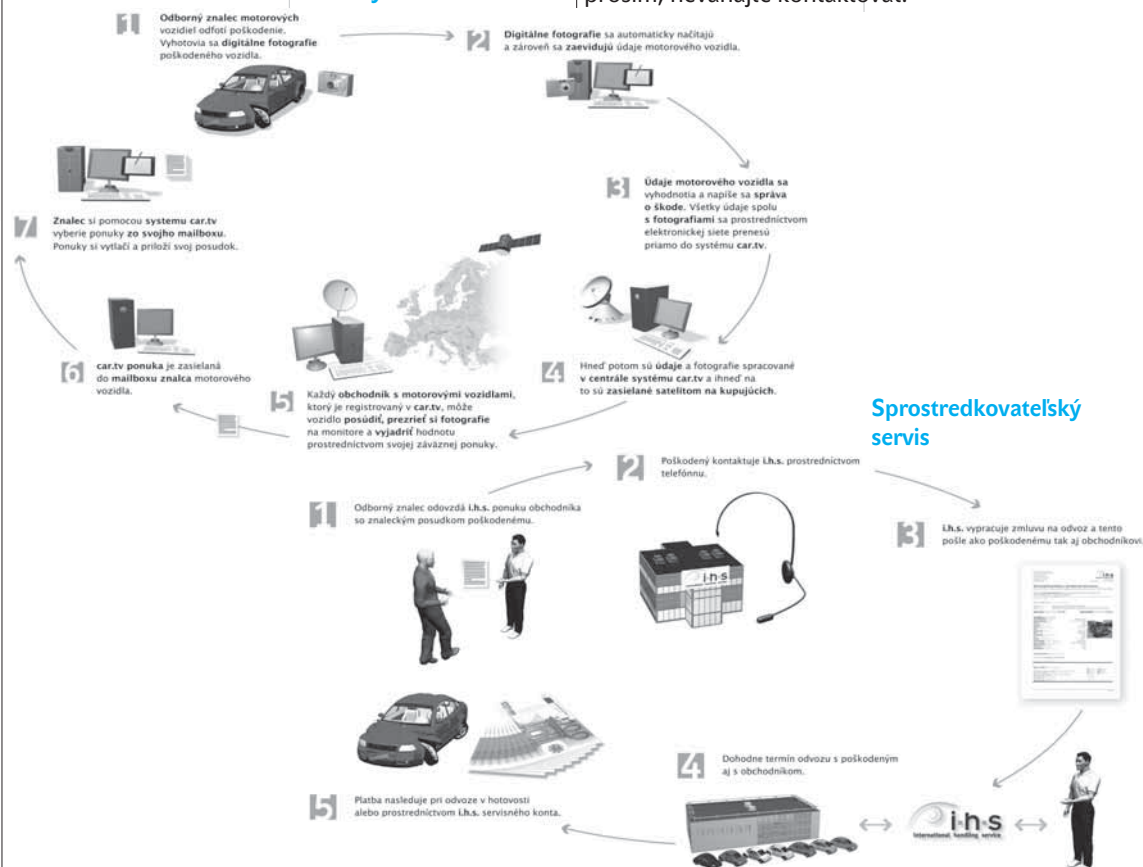
Klient (majiteľ poškodeného vozidla) má možnosť veľmi jednoduchým spôsobom odpredať vozidlo za najvyššiu možnú cenu na európskom trhu.

Obchodníci s havarovanými vozidlami majú unikátny zdroj na nákup vozidiel z celej Európy. K elektronickej platforme **car.tv** pribudlo v roku 2003 sprostredkovateľské callcentrum **i.h.s.** – international handling service, ktoré sa stalo nenahraditeľnou súčasťou poskytovaných služieb. Je jedným z najväčších tromfov našej spoločnosti, ktorým sa zásadným spôsobom odlišuje od konkurencie. Tím **i.h.s.** sa v 14 jazykoch postará o komunikáciu so zúčastnenými stranami – od inzerovania v elektronickej burze **car.tv** až po odvoz alebo zaplatenie kúpnej ceny vozidla. Predaj motorového vozidla sa tak stáva nekomplikovaným, rýchlym a serióznym.

Okrem spomínaných služieb prevádzkujeme ďalšie elektronickej platformy, z ktorých spomeniem už len jednu, veľmi často využívanú – **trans.log.tv** umožňujúcu zadať požiadavku na prepravu tovaru (najčastejšie vozidiel) v rámci celej Európy a získať od množstva zmluvných špeditérov najlepšiu možnú cenu na danú trasu.

V prípade záujmu o naše produkty a služby nás, prosím, neváhajte kontaktovať.

Zistenie zostatkovej hodnoty vozidla

Sprostredkovateľský servis

Prieskum v sektore poistenia podnikateľských subjektov

Róbert Eisner

Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre hospodársku súťaž koncom júla zverejnilo 44 odpovedí týkajúcich sa verejnej diskusie k priebežnej správe prieskumu v sektore poistenia podnikateľských subjektov. Sú na webovej stránke: http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/financial_services/business.html.

Prieskum v sektore poistenia podnikateľských subjektov si kládol za cieľ analyzovať poskytovanie poisťovacích produktov a služieb podnikateľským subjektom v Európskej únii. Jeho zámerom je porozumieť fungovaniu sektora, čo by v konečnom dôsledku umožnilo zaznamenávať incidenty narušenia hospodárskej súťaže. Tie potom môže riešiť podľa článkov 81 a 82 zmluvy buď Komisia alebo orgány hospodárskej súťaže jednotlivých štátov v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž. Percento odozvy respondentov v rozličných etapách prieskumu sa pohybovalo medzi 80 až 100 percentami.

V rámci sektorového prieskumu sa skúmali tieto oblasti:

- finančná stránka sektora poistenia podnikateľských subjektov,
- dĺžka trvania zmlúv v sektore poistenia podnikateľských subjektov,
- zaistenie,
- štruktúra, úloha a odmeňovanie distribučných kanálov,
- horizontálna spolupráca medzi poisťovateľmi.

Sektorový prieskum umožnil vytvorenie mimoriadnej komplexnej databázy, v ktorej je obsiahnutých päť spomínaných tém. Zložitost' dotazníkov zasielaných rozličným účastníkom predmetného trhu však aj napriek významnému úsiliu, ktoré pri zbieraní údajov vynaložili najmä strední a malí poisťovatelia a sprostredkovatelia, spôsobila, že odpovede neboli vždy také jasné, náležité a vyčerpávajúce, ako sa očakávalo.

Komisia má preto v úmysle uskutočniť dodatočnú, výrazne cieleňú etapu sektorového prieskumu (dotazníky a/alebo rozhovory), zapojac do nej rozličné zúčastnené strany. Osobitné úsilie sa bude pritom venovať konkrétnym témam v súvislosti s narušením hospodárskej súťaže. Dodatočný prieskum nielenže prispeje k objasneniu určitých záležitostí, ktoré vyšli najavo v doterajších reakciách respondentov, ale oveľa viac sa sústreďí na hospodársku súťaž v sektore poistenia podnikateľských subjektov. Okrem toho Komisia sa bude v ďalšej etape prieskumu významne snažiť preskúmať sektor poistenia podnikateľských subjektov aj zo strany klientov (t. j. malé a stredné

podniky a veľkí korporátni klienti) prostredníctvom ich vlastných združení, aby mohla ponúknuť v záverečnej správe vyvážený pohľad na dotknutú problematiku.

Európska federácia sprostredkovateľov poistenia a zaistenia (BIPAR) študuje a analyzuje všetky odpovede. Členským asociáciám rozošle obežníky, v ktorých ich bude informovať o štúdiách a analýzach.

Prieskum Európskej komisie v sektore poistenia podnikateľských subjektov je časťou rozsiahlejšieho prieskumu v sektore financovania, ktorý bol spustený v júni 2005. Cieľom je identifikovať špecifické obmedzujúce praktiky alebo deformácie hospodárskej súťaže. Mandát Komisie zahŕňa celú škálu poisťovacích produktov. Sprostredkovanie poistenia je tiež časťou prieskumu. Záverečná správa Komisie by mala byť publikovaná koncom septembra 2007.

(re)

SIBAF 2007

Slovenská asociácia sprostredkovateľov v poisťovníctve organizuje 3. ročník konferencie SIBAF – Slovenské fórum sprostredkovateľov poistenia, ktoré sa uskutoční v hoteli Holiday Inn Bratislava 8. októbra 2007.

Nosnou témou tohtoročnej konferencie je problematika Ochrana spotrebiteľa na poisťovnom trhu. Vláda Slovenskej republiky na svojom zasadnutí schválila koncepciu ochrany spotrebiteľa v oblasti finančných služieb, zabezpečenia finančného vzdelávania a regulácie sprostredkovateľskej činnosti a poradenskej činnosti na finančnom trhu, ktorej gestorom je Ministerstvo financií SR.

Realizácia zámeru pozostáva z príslušných opatrení a zmien v troch oblastiach.

1. Zvýšenie vlastnej ochrany spotrebiteľa na finančnom trhu:

a/ zvýšiť a zlepšiť informovanost' klienta zo strany finančných inštitúcií o ich službách, ako aj spresniť pravidlá pre ich propagáciu a zamedzenie zavádzajúcej alebo klamlivej reklamy,

b/ prehodnotiť právne možnosti, ktorými môže spotrebiteľ brániť svoje práva plynúce zo zmluvných vzťahov s poskytovateľmi alebo sprostredkovateľmi finančných služieb a prípadne upraviť inštitucionálne zabezpečenie vymožiteľnosti práv spotrebiteľov s dôrazom na vytvorenie účinného mechanizmu mimosúdneho riešenia sporov;

2. Zvýšenie úrovne finančného vzdelávania a všeobecnej finančnej osvety:

a/ zlepšiť celkovú informovanost' obyvateľstva o finančnom trhu s dôrazom na zabezpečenie dlhodobého finančného vzdelávania finančnej verejnosti s účasťou finančných inštitúcií, akademickej obce, štátnych orgánov, ako aj orgánov dohľadu,

b/ vytvoriť predpoklady na reguláciu certifikovaného finančného vzdelávania na zabezpečenie odbornej

spôsobilosti osôb s príslušným povolením na výkon činností na finančnom trhu;

3. Úprava regulácie sprostredkovania finančných služieb a finančného poradenstva:

a/ zjednotiť podmienky na sprostredkovanie finančných služieb a poskytovanie finančného poradenstva na celom finančnom trhu,

b/ spresniť pravidlá činnosti finančného sprostredkovateľa a finančného poradcu vo vzťahu ku klientom, zlepšiť vymožitelnosť dodržiavania takýchto pravidiel a etiky podnikania poradenských a sprostredkovateľských subjektov.

Zámery koncepcie a jej pohľad na jej celkovú realizáciu budú súčasťou prezentácie, ktorú uvedie zástupca Ministerstva financií SR.

Svoju účasť na 3. fóre sprostredkovateľov poistenia potvrdil aj prezident Európskej federácie sprostredkovateľov poistenia a zaistenia (BIPAR) Manuel Vila. V rámci konferencie vystúpi k aktuálnej téme Prieskum Európskej komisie v sektore poistenia podnikateľských subjektov.

Podrobné informácie o 3. fóre sprostredkovateľov poistenia, ako aj 2. ročníka ankety SIBAF[®] Award 2007 Najlepšia poisťovňa roka a 1. ročníka súťaže Najlepšia diplomová práca v oblasti poisťovníctva sú na stránke Slovenskej asociácie sprostredkovateľov v poisťovníctve www.sasp.sk

(re)

ŠTRUKTÚRA, ÚLOHA A ODMEŇOVANIE DISTRIBUČNÝCH KANÁLOV

Produkty poisťujúce podnikateľské subjekty sa distribuujú rozličnými kanálmi, či už priamo poisťovňami, alebo nepriamo prostredníctvom vlastných (zaviazaných) agentov, spoločných (nezávislých) agentov, maklérov, bánk alebo finančných inštitúcií.

Štruktúra distribučných kanálov

Z historických a kultúrnych dôvodov je v členských štátoch rozličná. Avšak existujú rozdiely, aj pokiaľ ide o druhy poistenia a/alebo profil klientov. Hoci mnohé poisťovne majú viac než len jeden distribučný kanál, trh s poistením podnikateľských subjektov v EÚ funguje najmä prostredníctvom maklérov. Druhým najčastejšie využívaným distribučným kanálom v EÚ sú pre väčšinu druhov poistenia vlastní agenti.

Niektoré distribučné štruktúry (napr. siete vlastných agentov) môžu za určitých okolností pôsobiť ako prekážky vstupu na trh. Naopak, existencia distribučného kanálu prostredníctvom makléra môže uľahčiť vstup na trh zahraničným poisťovateľom, ktorí nemajú žiadnu alebo len málo vyvinutú distribučnú sieť.

Podľa prieskumu uskutočneného poisťovateľmi patrí prístup k distribučnej infraštruktúre medzi faktory, ktoré najviac ovplyvňujú poisťovateľov pri rozhodovaní, či vstúpiť na nový trh.

Úloha maklérov sa za posledných dvadsať rokov vyvíjala. Z tradičného dohadzovača, ktorého úlohou bolo presunúť riziko z klienta na poisťovateľa, sa zmenila na poskytovateľa služieb klientom aj poisťovateľom. Maklérske trhy majú čoraz pevnejšiu pozíciu a sú čoraz koncentrovanejšie, čo vedie k zväčšovaniu maklérskeho firiem a k nárastu ich zdrojov. Vývoj moderných technológií okrem toho privedol maklérov k tomu, aby začali ponúkať klientom širokú škálu dodatočných a inovačných služieb.

Výsledky sektorového prieskumu poukazujú na to, že hoci makléri vo všeobecnosti obchodujú s veľkým počtom poisťovateľov, významnú časť svojho podnikania sústreďujú v podstate len na zopár z nich. Makléri slúžia ako poradcovia pre svojich klientov a ako distribučné kanály pre poisťovateľov, často majú právomoc uzavrieť poisťku a urobiť záväznú rozhodnutie. Táto dvojaká úloha môže byť zdrojom konfliktu záujmov medzi objektívnosťou poradenstva poskytovaného klientom a ich vlastnými obchodnými záujmami.

Pri uvažovaní o tom, ktorého konkrétneho poisťovateľa odporučiť klientovi, sa maklére rozhoduje najmä na základe ceny za transakciu, finančnej pozície poisťovateľa a dostupnej šírky pokrytia rizika. Dôležitosť týchto faktorov sa trochu líši v závislosti od toho, či ide o veľkého korporátneho klienta, alebo o malého a stredného podnikateľa, a to kdekoľvek v EÚ. Veľkí korporátni klienti však vo všeobecnosti mávajú od makléra oveľa viac informácií v porovnaní s MSP. Napriek tomu, že medzi členskými štátmi sú výrazné rozdiely v počte cenových ponúk a navrhovaných poisťovacích podmienok, ktoré tvoria základ poradenskej činnosti makléra pre klienta, počet stúpa s nárastom komplexnosti rizika, ktoré sa má poistiť. Čím väčšie je riziko, tým je klient lepšie informovaný. Pokiaľ ide o nezávislých sprostredkovateľov, predovšetkým maklérov, ich úloha podnecovať konkurenciu na poisteneckom trhu sa môže oslabiť nielen pri konflikte záujmov súvisiacich s ich dvojakou rolou, ale aj v prípade konfliktu záujmov súvisiaceho s ich odmeňovaním. Tento konflikt môže viesť ku kompromisom, pokiaľ ide o objektívnosť ich poradenstva klientovi.

Odmeňovanie

Sektorový prieskum venoval patričnú pozornosť tzv. podmienenej provízií, a to kvôli vyšetrovaniu prípadu známeho pod pracovným názvom Spitzer uskutočnenému v rokoch 2004 a 2005 v Spojených štátoch. Zapojili sa doň najväčšie svetové maklérske firmy pôsobiace v oblasti poisťovania a viacero poisťovní. Podmienená provízia je odmena, ktorú vypláca poisťovňa sprostredkovateľom podľa toho, ako dosiahli dohodnuté ciele. Môže byť pre sprostredkovateľa motívom, aby sa napr. snažil uzatvárať veľký objem výrazne profitujúcich obchodov v prospech vybraných poisťovní. Takýto postup nemusí byť vždy prospešný pre klienta.

Výsledky sektorového prieskumu potvrdzujú, že v minulosti bolo uzatváranie dohôd o podmienenej provízií veľmi rozšírené v mnohých členských štátoch, najmä v EÚ15. Niektorí sprostredkovatelia prišli vďaka podmienenej provízií k mimoriadne vysokým príjmom, čo nápadne poukazuje na prípadný konflikt záujmov. Vyšetrovanie v USA a zvýšený záujem verejnosti podľa všetkého privedli niektorých účastníkov trhu k tomu, aby zmenili politiku v oblasti podmienenej provízie, nie však nevyhnutne k tomu, aby ju úplne opustili. Ostatní účastníci trhu svoju prax vôbec nezmenili. Komisia má v úmysle túto problematiku lepšie preskúmať.

Transparentnosť

Členovia združení rizikových manažérov v prieskume potvrdili, že poisťenci kritizujú nedostatočnú **transparentnosť odmeňovania sprostredkovateľov**.

Výsledky prieskumu ukazujú, že sprostredkovatelia v EÚ klientom nezvyknú sami od seba povedať, ako sa im za uzatvorenie poisťky vypočíta provízia.

S výnimkou Dánska, Fínska a Švédska respondenti z členských štátov zúčastnených na prieskume poskytli údaje, že percento klientov, ktorých otvorene a spontánne informujú o svojej provízií, sa pohybuje medzi tromi a tridsiatimi percentami. Pokiaľ ide o poskytnutie informácie o odmene až na žiadosť klienta, zodpovedajúce percento, ktoré uvádzajú respondenti prieskumu, je výrazne vyššie. Vynárajú sa však isté pochybnosti, pokiaľ ide o spoľahlivosť týchto údajov, keďže istý počet respondentov uviedol, že klienti údajne tento typ informácie nežiadajú.

Ešte jedna súvislosť s províziou – v poisťovní, ktoré zaplatí poistenec, je zahrnutá aj platba za krytie rizika, aj platba za sprostredkovateľské služby. Poistenec však vidí iba jednu, výslednú sumu. Nedostatočná transparentnosť odmeňovania sprostredkovateľov obmedzuje možnosti, aby v cenových reláciách týkajúcich sa sprostredkovateľských služieb existovala konkurencia. Prieskum sa tejto problematike venuje hlbšie, aktívne vyhľadával názory klientov – podnikateľských subjektov.

Zákaz vyplácania časti provízie klientom by mohol viesť k zmrazeniu cien v istom obmedzenom rozmedzí. Znamenalo by to obmedzenie hospodárskej súťaže, na ktoré sa nevzťahuje udelenie skupinovej výnimky umožnenej nariadením o vertikálnych dohodách a zosúladených postupoch (nariadenie (ES) č. 2790/1999 z 22. decembra 1999). Vyplácanie časti provízie klientom (formou zľavy na zaplatenom poisťnom) zákon zakazuje v Nemecku. Komisia hlbšie preskúma, nakoľko sa vyplácanie časti provízie klientom uplatňuje v praxi a či existujú alebo neexistujú dohody alebo praktiky, ktoré by zabránili sprostredkovateľom takýmto spôsobom znižovať poisťné.

Róbert Eisner

generálny tajomník

Slovenská asociácia sprostredkovateľov v poisťovníctve

Z Európskej komisie

EK zverejnila návrh smernice o Solventnosti II

V júli zverejnila Európska komisia dlhoočakávaný návrh smernice Solventnosť II. Smernica si v prvom rade kladie za cieľ zvýšiť ochranu poisťníkov a podporiť konkurenciu na poisťnom trhu prostredníctvom nového spôsobu určovania výšky kapitálu, ktorý budú poisťovne povinné držať pre prípad nepredvídaných udalostí.

Solventnosť II by mala prispieť k modernizácii a rozšíreniu požiadaviek na solventnosť poisťovní. Súčasná prax v poisťovacom sektore si žiada presnejšiu identifikáciu kvantitatívnych a kvalitatívnych požiadaviek na solventnosť poisťovateľov a harmonizáciu požiadaviek národných orgánov dohľadu.

Smernica je vo fáze posudzovania Európskym parlamentom a Európskou radou. Legislatívny proces by mal začať po zverejnení výsledkov kvantitatívnej dopadovej štúdie (QJS 3) v jeseni tohto roka.

Návrh smernice je na stránke http://ec.europa.eu/internal_market/insurance/solvency_en.htm

Zelená kniha o retailových finančných službách

Európska komisia publikovala zelenú knihu, v ktorej informuje o stave integrácie finančných služieb, pod ktorými je potrebné rozumieť poisťné, dôchodkové, sporivé a investičné produkty, bežné účty, hypotekárne a spotrebné úvery a služby platobného styku pre individuálnych zákazníkov.

Dôvodom publikácie zelenej knihy bolo minimálne poskytovanie finančných služieb cez hranice, čo znamená, že integrácia finančných služieb ešte nedosiahla svoj potenciál a hospodárska súťaž na niektorých trhoch sa zdá byť nedostatočná. Za hlavné prekážky na ceste k jednotnému trhu retailových finančných služieb EK považuje veľké cenové rozdiely, obmedzenú rôznorodosť a výber produktov a rozdiely vo výkonnosti trhu.

Pokiaľ ide o poisťovací sektor, EK konštatuje, že v poisťovní motorových vozidiel a nehnuteľného majetku existujú medzi jednotlivými členskými štátmi veľké rozdiely. Porovnanie cien produktov je problematické vzhľadom na rôznorodosť poisťovaných rizík a rozdiely v miere rizika, ktoré je v jednotlivých členských štátoch rozdielne. V roku 2008 EK plánuje preskúmať cenové rozdiely medzi kľúčovými finančnými službami. Pri životnom poistení a dôchodkových produktoch brzdí cezhraničný predaj daňová odpočítateľnosť niektorých z týchto produktov. Európska federácia poisťovní (CEA) vydanie zelenej knihy uvítala a uviedla, že úsilie EK vytvoriť efektívny jednotný trh podporí.

Zelená kniha je na stránke:

http://ec.europa.eu/internal_market/finances-retail/docs/policy/com_2007_226_sk.pdf

(mu)

/časť III.

Zmeníte
poistovňu?

Bliži sa obdobie, keď sa väčšina sprostredkovateľov poistenia prelicencovala v zmysle zákona č. 340/2005 Z. z. Dá sa predpokladať, že väčšina má koncom roka výročný dátum svojho povinného zmluvného poistenia zodpovednosti. Budete meniť svoju poistovňu? Viete, na čo nemôžete zabudnúť?

V predchádzajúcich častiach voľného cyklu o poistení profesijnej zodpovednosti *Ochrana klienta alebo sprostredkovateľa?* a *Ako funguje poistenie profesijnej zodpovednosti* sme sa zaoberali všeobecnou teóriou povinne zmluvných poistení a základnými princípmi profesijného poistenia, vrátane behu času pri riešení škôd. Dnes opíšeme možné riešenia niektorých typických situácií v poistení založenom na princípe claims made – teda uplatnenie nároku, ktorý sa najviac používa práve pri poistení profesijnej zodpovednosti.

Týka sa to, samozrejme, firiem a samostatných poradcov, ktorí podnikajú ako sprostredkovatelia poistenia a sú prevažne registrovaní ako poisťovací agenti alebo poisťovací makléri. Pre najviac rozšírenú kategóriu, podriadení sprostredkovateľa poistenia, dojednávajú poistenie síce agent alebo makléř, pod ktorým sú registrovaní, ale i oni by sa mali vo vlastnom záujme zaujímať o kvalitu zmluvy, ktorá ich kryje.

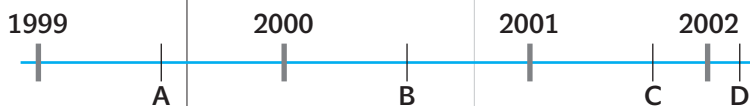
Zmeníte poistovňu?

Ak vám kolega poradca prezradí sladké tajomstvo, že platí za svoje poistenie profesijnej zodpovednosti u ABC poisťovne asi polovicu toho čo vy, bude vám to isto vrátať v hlave. Koniec koncov, sú to náklady a tie treba znižovať! Po tom, čo zistíte, že má zhruba rovnaké príjmy a jeho limit plnenia je tiež obvyklé zákonné minimum (jeden milión eur) nedá vám to spať a zoženiete si tiež ponuku.

Potom nastane čas otázok. Je skutočne výhodné vymeniť terajšiu poisťovňu? Na čo si treba dať pozor? Nemali by ste porovnať viac ponúk? Je cena naozaj jediné kritérium? Nie je ponuka až podozrivo výhodná?

Ako dojednať začiatok poistenia?

Kľúčovým bodom konania pri zmene poistiteľa je otázka začiatku poistného krytia (nie začiatku poistnej zmluvy!). Pripomeňme si obrázok z predchádzajúceho článku:

- A** – príčina škody (tu vzniklo vlastné pochybenie poisteného),
- B** – vznik škody (poškodenému vznikla reálna škoda, ale zatiaľ ju nikomu neoznámil),
- C** – poškodený uplatnil voči poistenému konkrétny nárok na náhradu škody,
- D** – dátum nahlásenia škody poistiteľovi.

Ak v budúcnosti nastane nejaká škoda (bod C) z činnosti v minulých rokoch (bod A), nebude obvykle krytá minulou poisťkou platnou v bode A. Pri zmene poisťovne je teda nutné, aby v zmluve bolo obsiahnuté dojednanie, že začiatkom pre porušenie povinnosti je dátum, odkedy bola účinná pôvodná poistná zmluva. Pre sprostredkovateľov poistenia, ktorí podnikali už

skôr na základe povolenia ÚFT SR, to teda znamená dátum, odkedy bola účinná ich prvá zmluva, obvykle s limitom päť miliónov korún.

Pre príčinu škodovej udalosti sa teda dojedná tzv. retroaktívny dátum. Niektoré poisťovne môžu za prevzatie dlhšej retroaktívnej doby žiadať príplatok, pretože možno kupujú už existujúce škody, o ktorých dosiaľ nikto nevie. Pre škodu, ktorej príčina vznikla v období s krytím napr. päť miliónov korún, bude poisťovňa obvykle limitovať plnenie na túto výšku, i keď súčasný limit je minimálne jeden milión eur. Je samozrejme, že poistenec musí pri uzavretí zmluvy podpísať vyhlásenie, že mu nie sú známe žiadne pochybenia, z ktorých by mohla v budúcnosti vzniknúť škodová udalosť.

Ako ošetriť koniec poistenia?

Pri tzv. malých zmluvách je obvykle dojednané automatické predĺženie na ďalší rok. Zmluvy s vysokými limitmi, ktoré podliehajú fakultatívnemu zaisteniu, majú pevný dátum konca a je nutné včas začať s poisťovňou rokovať o podmienkach obnovy na ďalší rok. Pre prípad zmeny poisťovne je výhodné, ak podmienky poistenia obsahujú dojednanie, že poistnú udalosť možno ohlásiť ešte určitý čas po ukončení zmluvy a stále sa bude považovať za ohlásenú v čase trvania poistenia. V niektorých prípadoch možno toto ustanovenie pripojiť ku zmluve za príplatok.

Zvláštnym prípadom je ukončenie podnikania. Na tieto prípady dojednávajú poisťovne tzv. výbehové alebo run off poistenie, keď sú kryté iba profesijné pochybenia vzniknuté pred ukončením aktívnej činnosti. Takéto poistenie je lacnejšie ako štandardné krytie. Lenže najmä v prvom roku takéhoto poistenia nie je zľava príliš významná (cca 10 percent), pretože riziko pre poisťovňu je stále značné. Na uplatnenie nároku na škodu spôsobenú sprostredkovateľom poistenia platí obvyklá premlčacia lehota, takže teoreticky by poistenie malo byť funkčné aspoň tri roky po ukončení podnikania.

Šustrove deti a kováčova kobyla...

Ak budete tento rok uvažovať o zmene svojho poistiteľa profesijnej zodpovednosti, nezabudnite si pozorne prečítať poistné podmienky a porovnať rozsah krytia a výluky. Dojednajte i náležité retroaktívne krytie a prípadne predĺženie lehoty na nahlásenie škody.

A ak si v tejto oblasti veľmi neveríte, vezmite si na to radšej makléra a dohľadnite na to, aby vypracoval nestrannú a podrobnú analýzu dostatočného počtu produktov dostupných na poistnom trhu tak, aby vám odporučil uzavretie poistnej zmluvy zodpovedajúcej vašim potrebám a požiadavkám. Nezabudnite aby pred uzatvorením poistnej zmluvy, najmä na základe vašich informácií a vzhľadom na povahu dojednávanej poistenia, zaznamenal vaše požiadavky a potreby súvisiace s dojednáváním poistením a dôvody, na základe ktorých vám odporúča pre výber poistný produkt. V najhoršom prípade sa potom budete môcť „zahojiť“ na maklérovi, ak bude mať samozrejme dobré poistenie...

Ing. Vladimír Matuščin
Insia, s. r. o. – člen SASP

Ing. Vladimír Matuščin

CEA

Prísnejší pohľad na poisťovníctvo

Poistenie a zaistenie je katalyzátorom ekonomického rastu. Dynamický poisťný sektor stojí v centre silnej ekonomiky. To je dôvod, prečo sa regulátor pozerá na sektor čoraz prísnejšie, píše v časopise *Insure* Michaela Koller, generálna riaditeľka CEA. Článok prinášame v skrátenej podobe.

V centre snahy Európskej komisie vytvoriť integrovaný trh finančných služieb je práve poisťovníctvo. Jednotný európsky poisťný trh si vyžaduje spoločný rámec umožňujúci poisťovateľom poskytovať služby voľne v celej Európskej únii. Jednou z vecí je, aby sa napriek evidentnému veľkému apetítu veľkých hráčov vytvorila v celoeurópskom priestore jednotná úroveň. Ambiciózne projekty Komisie smerujú k integrácii európskeho trhu, čo má dosah na retail a úroveň dohľadu. CEA s podporou jej členských asociácií výrazne prispieva k tejto diskusii.

Iniciatívy ako Solventnosť II, revízia medzinárodných účtovných štandardov pre poisťovníctvo a Zelená kniha retailových finančných služieb znamenajú obohatenie sektora a v širšom zmysle celej európskej ekonomiky.

CEA a jednotlivé poisťovacie spoločnosti rôznych veľkostí vyvinuli veľké úsilie v prípravnej fáze smernice Solventnosť II. Poisťovníctvo takto odpovedá na požiadavky Európskej komisie a CEIOPS (The Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors – Výbor dohľadov nad poisťovníkami a zamestnaneckými dôchodkovými spoločnosťami). Solventnosť II je zameraná na bezpečnosť, zatiaľ čo európsky poisťovací a zaisťovací priemysel sa tvrdo usiluje o optimálnu alokáciu kapitálu.

Nasledujúcich dvanásť mesiacov sa bude formovať rámec očakávaného nového režimu solventnosti. Solventnosť II musia podporiť najlepšie skúsenosti v manažmente rizika, rozpoznať podstatné veci vyplývajúce z prípravy v posledných rokoch. Napríklad nový režim solventnosti musí plne uznať efekty diverzifikácie, prínosy špecializácie a celý rozsah nástrojov znižujúcich riziko.

Medzinárodný trh finančných služieb zjednoduší zahraničné podnikanie. Retailový trh v EÚ však stále ostáva fragmentovaný, je to konglomerát národných noriem na ochranu spotrebiteľa. CEA víta Zelenú knihu Európskej komisie o retailových finančných službách, ktorá spustila verejnú diskusiu o budúcnosti politiky EÚ na tomto poli. Poisťovníctvo vníma aspekty Zelenej knihy, vrátane pravidiel „všeobecného záujmu“, diaľkového marketingu finančných služieb a finančnej gramotnosti. CEA konštruktívne odpovie na iniciatívu integrovať retailové finančné služby a priniesť hmatateľné prínosy pre európskeho spotrebiteľa.

Krokom na zvýšenie konkurenčnej schopnosti

Michaela Koller

európskeho poisťného trhu by mali byť blokové oslobodenia od regulácie (BER – Block Exemption Regulation), ktoré sa vzťahujú k poisťnému sektoru. Zjednodušenie vstupu na trh zvyšuje konkurenciu a výhody pre spotrebiteľov. Posledná správa Európskej komisie o podnikateľskom poistení okrem niektorých špecifických zistení konštatuje uspokojivú úroveň konkurencie na trhoch EÚ.

Vytvorenie integrovanejšieho trhu má vplyv aj na orgány dohľadu. Poskytovatelia finančných služieb nemôžu očakávať, že budú mať nad sebou množstvo nezávisle pôsobiacich miestnych dohľadov. Štruktúry dohľadu nad sektorom finančných služieb sa menia na národnej i európskej úrovni. Solventnosť II bude indikátorom, či tvorcovia politiky chcú také štruktúry dohľadu, ktoré podporujú vytvorenie jednotného európskeho trhu poisťných služieb a zjednocovanie dohľadu na základe najlepších všeobecných skúseností.

Poisťný trh v posledných dvanástich mesiacoch znamenal významný prínos pre hospodárstvo. Európski poisťovatelia vyvinuli produkty, ktoré zodpovedajú novým potrebám. Posledné čísla CEA o európskom poisťnom sektore dokazujú jeho dynamický rozvoj, vysokú konkurenčnú schopnosť, kvalitné manažovanie rizík. Odhaduje sa, že v roku 2006 celkové predpísané poisťné vzrástlo o 4,8 percenta a objemom 1,065 bilióna eur po prvýkrát prekonal biliónovú hranicu. Európske poisťovne zvýšili investície do ekonomík o 5,3 percenta, úhrnná výška bola 6,910 bilióna eur.

CEA, ktorá zastupuje všetky typy poisťovní a zaisťovní, medzi ktorými sú celoeurópske spoločnosti i stredné a malé podniky, hrá v nových procesoch kľúčovú úlohu. Poskytuje pôdu na koordináciu pohľadov poisťného sektora v dnešnom kritickom čase formovania vnútorného trhu.

CEA je federácia európskych poisťovní a zaisťovní. Združuje 33 národných asociácií poisťovní, podiel zastúpených poisťovní v nich na predpísanom poisťnom v celej Európe je 94 percent.

Poisťovne významne prispievajú k ekonomickému rastu v Európe.

Efektívnejšie v boji s lesnými požiarimi

Od začiatku tohtoročného leta je situácia na juhu Európy kritická. Monitorovacie a informačné centrum EÚ dostalo od júna už deväť žiadostí na pomoc pri boji s lesnými požiarimi. Medzi žiadateľmi sa ocitli Grécko a Albánsko. Nedávno sa plamene vymkli kontrole aj na Kanárskych ostrovoch a v Portugalsku. No a augustové požiare v Grécku boli veľkou katastrofou s desiatkami mŕtvych.

Pre efektívnejší boj s týmto živlom, pri ktorom zohráva čas kľúčovú úlohu, sa eurokomisár pre životné prostredie Stavros Dimas rozhodol pre vytvorenie stálej európskej sily civilnej ochrany. Tá by mala byť vybavená aspoň desiatimi lietadlami, ktoré by boli v prípade lesného požiaru pripravené okamžite zasiahnuť. Táto jednotka by mala byť účinnou zbraňou proti lesným požiarom, ktoré pravidelne pustošia najmä juh Európy.

Súčasný mechanizmus zasahovania, do ktorého je zapojených 27 členských štátov EÚ a Nórsko, Island a Lichtenštajnsko, je na konci svojich možností. Kapacity, ktoré jednotlivé krajiny poskytujú pri pomoci v postihnutých oblastiach po celom svete, sú nedostatočné.

Stavros Dimas vyhlásil: „Prišiel čas, aby sme posilnili tento mechanizmus, aby sme v budúcnosti mohli zasahovať ešte efektívnejšie.“

Celý koncept Európskej sily rýchlej reakcie na boj s lesnými požiarimi pochádza z dielne bývalého komisára a súčasného francúzskeho ministra poľnohospodárstva Michela Barniera, ktorý ho predstavil už minulý rok. Až súčasná situácia však prinútila európskych predstaviteľov zaoberať sa ním s plnou vážnosťou.

Francúzsky prezident Nicolas Sarkozy a grécky premiér Costas Karamanlis vyjadrili svoju plnú podporu vzniku takejto jednotky. Francúzsko a Grécko sa totiž každoročne ocitajú medzi krajinami, ktoré postihujú lesné požiare s najväčšou intenzitou.

Oblasti postihnuté lesnými požiarimi budú môcť čerpať finančnú pomoc z Európskeho fondu solidarity. Poskytnuté prostriedky majú slúžiť na vyčistenie spálených oblastí a opravu infraštruktúry.

(do)

Snímky archív

Európania sa áut neradi vzdávajú

Podľa európskeho prieskumu väčšina obyvateľov EÚ verí, že používanie menej škodlivých dopravných prostriedkov pre životné prostredie a verejnej dopravy by sa malo podporovať. No jedna pätina z nich by odmietla obmedziť používanie ich auta výmenou za verejnú dopravu.

Hoci tri štvrtiny Európanov si uvedomujú, že jazdenie v autách má negatívny dopad na životné prostredie a na úroveň zaťaženia dopravy v mestách, autá stále zostávajú najobľúbenejším spôsobom dopravy pre 51 percent obyvateľov EÚ. Podľa výsledkov Eurobarometra len 21 percent Európanov prednostne používa verejnú dopravu.

Dve tretiny vodičov by sa vzdali svojich áut, keby hromadná doprava jazdila podľa lepšieho cestovného poriadku a bližšie k ich domu, 22 percent by nevymenilo svoje autá za žiadnych okolností.

Prieskum, uskutočnený dva mesiace pred vydaním Zelenej knihy o mestskej doprave z dielne Európskej komisie, odhaľuje, že deväť z desiatich občanov považuje riešenie dopravnej situácie v ich meste za potrebné. Podľa respondentov by k tomu prispel lepší systém hromadnej dopravy (49 percent), obmedzenia v centre mesta (17 percent) a rýchlostné limity (17 percent). Iba päť percent verí, že zavedenie cestných poplatkov by zlepšilo dopravnú situáciu. Jedna štvrtina respondentov už použila verejnú dopravu, aby ušetrila na palive, ale väčšina radšej prispôbila svoj štýl jazdy. V posledných rokoch štvrtina majiteľov áut v EÚ vymenila svoje vozidlá za iné s menšou spotrebou.

Používanie vozidiel s nižšou spotrebou sa nevníma len ako spôsob zníženia účtov za benzín, ale tiež ako najefektívnejší spôsob zvrátenia nárastu emisií CO₂ z cestnej premávky. Až 35 percent občanov povedalo, že najlepším spôsobom, ako zredukovať emisie CO₂, je zakázať predaj vozidiel, ktoré nadmerne znečisťujú ovzdušie.

Ďalších 30 percent uviedlo, že emisie by sa mohli znížiť daňovými úľavami na vozidlá s nízkou spotrebou. Komisar pre dopravu Jaques Barrot uistil, že EÚ sa bude snažiť o takú dopravnú politiku, ktorá bude „jasne zameraná na potreby a očakávania našich občanov tak, ako ich odráža tento prieskum: lepšia ochrana životného prostredia, vyššia úroveň bezpečnosti, menej dopravných kolapsov vo veľkých mestách a väčšie spotrebiteľské práva“.

(EurActiv)

Komisár pre dopravu
Jaques Barrot

Snímka archív

Čierne skrinky aj do Fabií?

Pojem čierna skrinka sme vždy spájali s lietadlom. Po havárii vydáva svedectvo o parametroch letu, činnosti posádky, technicom stave lietadla v kritických momentoch letu. Záznamové zariadenia sa už používajú v kamiónoch, vo vozidlách ich majú aj dopravné podniky miest.

Ing. Martin Pípa

Podobný systém v osobných autách by bol nielen pomocníkom pri vyšetrowaní nehôd, ale umravňoval by vodičov, lebo získať dôkazy o porušení predpisov, najmä o prekročení rýchlosti či inej nezodpovednej jazde by bolo jednoduchšie. Jednou z prekážok je vysoká cena čiernej skrinky. Zariadenia sú pomerne drahé, nemecký prístroj UDS (Unfalldatenspeicher) stojí asi 1 500 eur, Corrsys Datron, tiež nemecký, je ešte drahší. Ďalším problémom je voľné šírenie vyhodnocovacieho softvéru pre potreby súdnych znalcov. Využívanie čiernej skrinky nemá legislatívnu podporu, jednotky nie sú do vozidla integrované (duplicitný hardvér v nákladných autách zvyšuje náklady), nie je podpora pre vyhodnocovanie údajov.

Prvé pokusy vytvoriť vozidlové jednotky Black Box boli v USA začiatkom sedemdesiatych rokov 20. storočia. Stále aktuálna myšlienka sa premietla do ďalších zariadení v USA a v Európe. Aktivity vyvinula i Európska hospodárska komisia OSN v Ženeve. Európska komisia finančne podporila projekt VERONICA (Vehicle Event Recording based On Intelligent Crash Assesment), ktorý má zvýšiť bezpečnosť cestnej premávky, najmä znížiť počet mŕtvych v dôsledku nehôd.

Black Box z Brna

Koncom roku 2006 Centrum dopravného výskumu Brno, firma e4t electronics a Ústav pozemných komunikácií Fakulty stavební Brno dokončili projekt vedy a výskumu Ministerstva dopravy ČR Black Box. Výstupom je moderné, finančne nenáročné zariadenie. Funkčná vzorka je koncipovaná ako veľmi sofistikovaný systém na vyšetrowanie príčin nehody a záznam prevádzkových hodnôt motorového vozidla z vozidlovej zbernice CAN. „V spolupráci s Ústavom súdneho inžinierstva a Políciou ČR boli definované prevádzkové údaje i ich formát, ktoré skrinka zaznamenáva, napr. rýchlosť vozidla, zrýchlenie, činnosť brzd, činnosť

smerových svetiel, činnosť elektronických systémov, natočenie kolies, rýchlosť a uhol natočenia volantu, polohy, teplota,“ hovorí vedúci oblasti Dopravná telematika Centra dopravného výskumu Ing. Martin Pípa. Tento variant má implementovaný aj GPS a GSM, čím sa ukazuje možnosť prepojiť sa so systémom eCall. (Podľa Európskej komisie by od roku 2009 mali byť všetky nové vozidlá vybavené podporou pre komunikáciu so systémom eCall. Systém automaticky iniciuje mobilné volanie na linku 112.)

V rámci projektu vznikla i druhá funkčná vzorka, ktorá je konštrukčne jednoduchšia, relatívne lacnejšia, jej umiestnenie do vozidla a zapojenie je veľmi jednoduché. Táto „ľahšia“ verzia čiernej skrinky funguje ako autonómny systém merajúci zrýchlenie s využitím technológie MEMS vo všetkých troch osiach. Zrýchlenie je jeden z ťažiskových údajov nielen pri vyšetrowaní nehody, ale opisuje vodičove správanie aj na iné účely. Napríklad rodič môže skontrolovať vodičské správanie svojho syna, ktorému požičal auto, alebo garážmajster vodičov svojho autoparku.

Ešte dost prekážok

Ing. Martin Pípa poukazuje na význam čiernej skrinky pri poisťovaní motorových vozidiel – či ako dôkazový predmet, ktorý významne prispeje k objasneniu príčin dopravných nehôd, alebo ako prostriedok umožňujúci zľavy na poistení pri splnení určitých podmienok. Výskumná správa definuje aj otázky širšieho uplatnenia čiernej skrinky v ČR (v SR by boli otázky obdobné). Možno polícii ČR povoliť vstup do vozidla bez súdneho príkazu a odčítať si z čiernej skrinky údaje? Možno stanoviť používanie čiernej skrinky vo vozidlách s právom prednostnej jazdy, vodičov-začiatokov a častých dopravných delikventov? Možno stanoviť zodpovednosť vlastníka/vodiča za prevádzkovú schopnosť čiernej skrinky, postih za nepoužitie jednotky, vymazanie údajov? Kto by mal údaje z čiernej skrinky poskytovať poisťovní – polícia alebo vlastník? Nemałym legislatívnym problémom je aj ochrana osobných údajov.

(ip)

Snímka archív

Demografia ako výzva

Allianz informoval o demografickom vývoji v strednej a východnej Európe. Tak ako v mnohých častiach sveta prirodzená dĺžka ľudského života rastie. Lepšia životná úroveň, stravovacie návyky a dostupnosť lepšej medicínskej starostlivosti sú hlavným hnacím motorom tohto trendu nielen v strednej a východnej Európe.

Za súčasných podmienok každá generácia v krajinách strednej a východnej Európy v budúcnosti bude nahradená len na 60 percent. Populácia stále klesá. Nárast prisťahovalectva by mohol vyrovnať tento trend prirodzenej zmeny populácie, ale vlna prisťahovalectva do týchto krajín nebude v dohľadnom čase dostatočne veľká.

Pri absencii väčšieho prisťahovalectva a klesajúcej pôrodnosti narastajúca dĺžka prirodzeného života podporuje rast priemerného veku. Jedine veková skupina nad 65 rokov bude rásť. Očakáva sa, že populácia v strednej a východnej Európe poklesne do roku 2050 o približne 15 percent (zhruba 16 miliónov ľudí) – to znamená pokles zo 102 na 86 miliónov obyvateľov. Najvýraznejší rozdiel vo všetkých krajinách vykazuje porovnanie podielu ľudí starších ako 65 rokov medzi súčasnosťou a rokom 2050. Jeden z troch obyvateľov bude starší ako 65 rokov v Bulharsku, v Maďarsku to je 28 percent a v Poľsku 29 percent. Do určitej miery niektoré krajiny strednej a východnej Európy už začali aktívne riešiť očakávané zmeny v spoločnosti. Dôchodkové reformy zavedené v 90. rokoch minulého a prvom desaťročí tohto storočia počas poslednej jeden a pol dekády brali ohľad na demografický vývoj. Výsledkom bol pokles dôležitosti priebežného financovania a nárast dôležitosti dôchodkových fondov.

(do)

Stretnutie riaditeľov národných poisťovacích jadrových poolov (tzv. Fórum jadrových poolov) sa v tomto roku uskutočnilo v belgickom meste Gent začiatkom júna.

Zuzana Repová

Fórum jadrových poolov v Gente

Fórum jadrových poolov je výkonným orgánom Medzinárodného združenia jadrových poolov. Organizátorom podujatia bol SYBAN – Belgický jadrový poisťovací pool, zúčastnilo sa na ňom 38 delegátov zastupujúcich 23 jadrových poolov. Chýbali len predstavitelia Ruského jadrového poolu.

Okrem tradičných vopred dohodovaných bilaterálnych rozhovorov bol program zameraný na viacero tém.

- Zhodnotenie a zapracovanie záverov minuloročného rokovania predsedov jadrových poisťovacích poolov.
- Poisťovanie zodpovednosti prevádzkovateľov jadrových elektrární najmä v súvislosti s medzinárodnými dohodami o občianskoprávnej zodpovednosti. Aktuálnou témou bola výška limitu na odškodňovanie škody na životnom prostredí v prípade revidovaného Parížskeho dohovoru.
- Poisťovanie prerušenia prevádzky, ktoré je v súčasnosti jedným z najrizikovejších, sa vôbec neodporúča v prípadoch, keď je známy termín ukončenia prevádzky jadrového zariadenia.
- Pravidlá vykonávania medzinárodných technických poisťovacích inšpekcií – oboznámenie sa s návrhom dokumentu.
- Stav likvidácie škody na britskej jadrovej elektrárni THORP a iné.

Členovia subkomisie pre cezhraničnú spoluprácu pri likvidácii škôd predniesli výsledky spracovania dotazníka. Podľa nich 24 z 26 oslovených jadrových poolov hodnotilo pripravenosť (interné manuály, ich testovanie) z hľadiska organizácie likvidácie jadrových škôd a možnej cezhraničnej spolupráce v dvoch simulovaných scenároch. V prvom prípade, ak v krajine, kde sa stala jadrová škoda, jadrový pool je a v druhom prípade, ak sa v tejto krajine jadrový pool nenachádza. Z dotazníka vyplýva vysoká úroveň pripravenosti jadrových poolov. Na druhej strane subkomisia zdôraznila potrebu pravidelného testovania systémov a ich ďalšieho zdokonaľovania.

Separátna sekcia bola venovaná vystúpeniam predstaviteľov jednotlivých národných poolov. Referovali o najnovšom vývoji v jadrovom priemysle na poistnom trhu, domácej legislatíve a ďalších relevantných udalostiach za obdobie od posledného rokovania Fóra jadrových poolov.

Za Slovenský jadrový poisťovací pool odzneli okrem iného informácie o ukončení prevádzky jedného reaktora V1 v Jaslovských Bohuniciach k 31. decembru 2006, o spustení skúšobnej prevádzky závodu na finálne spracovanie kvapalných rádioaktívnych odpadov (FS KRAO) a informácia o plánovanej dostavbe jadrovej elektrárne v Mochovciach, ktorá bola prijatá veľmi kladne.

Zuzana Repová
Kancelária Slovenského jadrového poisťovacieho poolu

Slovenská asociácia sprostredkovateľov v poisťovníctve

Vás pozýva na

SIBAF 2007

3. Fórum sprostredkovateľov poistenia

na tému

„OCHRANA SPOTREBITEĽA NA POISTNOM TRHU“

ktoré sa uskutoční

V HOTELI HOLIDAY INN BRATISLAVA

8. októbra 2007

Po ukončení konferencie budú slávnostne vyhlásené výsledky 2. ročníka ankety SIBAF* Award 2007 „Najlepšia poisťovňa roka“ a 1. ročníka súťaže „Najlepšia diplomová práca v oblasti poisťovníctva“ študentov slovenských univerzít.